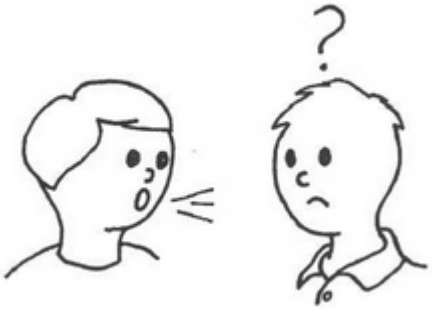

ORBI PONTES

Nevím, co říkáte, UŽ VÁS NESLYŠÍM

ORBI PONTES

Představte si, že právě teď, tam kde sedíte nebo stojíte najednou neslyšíte. Neslyšíte slova svých kamarádů, dětí, neslyšíte přijíždějící tramvaj, neslyšíte zvonění telefonu, neslyšíte zpěv ptáků…..
Dovedete si představit, jak moc by se změnil Váš život v momentě, kdybyste přestali slyšet?
Jsme **ORBI PONTES** a šíříme osvětu v oblasti sluchového postižení, pořádáme pravidelně na konci září festival Týden komunikace osob se sluchovým postižením. Naše motto: NENÍ TICHO JAKO TICHO. Najdete nás na sociálních sítích a www.orbipontes.cz. Jsme členy Asociace veřejně prospěšných organizací ČR, ASNEP a ACSR.

V této publikaci jsou články náhle ohluchlého ve 40 letech, publikované na našem blogu Ztlumeno (iDnes.cz) a jinde.
Sluchové postižení (SP) je označováno WHO (Světová zdravotnická organizace) jako 2. nejtěžší ihned po mentálním postižení. Lidé jsou odtrženi od komunikace. SP je velmi variabilní a není možné si jej vyzkoušet. Podle výše ztráty sluchu jsou lidé neslyšící, nedoslýchaví, ohluchlí, hluchoslepí, máme uživatele kochleárních implantátů. Každý člověk má jiné nároky na komunikaci. Prelingválně neslyšící dávají přednost znakovému jazyku, nedoslýchaví a ohluchlí lidé simultánnímu přepisu.
Podle průzkumu Doc. Ing. Hrubého csc, je v České republice asi 500 000 osob s postižením sluchu.
Každý třetí člověk ve věku 65 let je nedoslýchavý,
Mnoho lidí se domnívá, že když někdo neslyší, komunikuje ve znakovém jazyce. Omyl! Znakový jazyk je samostatný jazyk, který se učíte stejně dlouho jako např. angličtinu.
Autor článků přišel o sluch ve svých 40 letech.

OBSAH

Jak hudebníka úplně opustil sluch 4
Ztráta sluchu je zpravidla i ztráta práce 5
Neslyšet je vlastně výhoda 5
Vibraclip - externí elektronické ucho 6
Hologramové ucho pro osoby s postižením sluchu 8
Jak televize Nova vydírá diváky 9
Pište prosím „čitelně“ 10
Upoutávky na televizní pořady 11
Vysavač a úklid náhle ohluchlého 12
Vstřícná komunikace s ohluchlým pacientem v ordinaci 12
Chybná výslovnost cizích slov osob se sluchovým postižením 13
Napište mi to prosím, já nic neslyším 14
Neříkej mi to prosím venku za chůze 15
Odezírání není čtení ze rtů 16
Stáhni si film a k němu titulky 16
Ohluchlí v dětství a ohluchlí v dospělosti 17
Neslyším, a proto nemohu telefonovat s přepravcem 18
Jak si představuji telefonování, když neslyším 19
Pokud není slyšet zvuk televize, pusťte si titulky 20
Že se zlepší ostatní smysly při ztrátě jednoho je mýtus 22
Smartphone jako logopedická pomůcka pro nácvik mluvení 23
Vy neumíte odezírat? 23
Jak jsem se stal netvalidou 24
Jsem ohluchlý hudebník a hudba mi je lhostejná 25
Jak (ne)pletou ostatní se slovem neslyšet 25
Neslyšíme a jdeme vyřizovat na úřad 27
Komprimovaná sdělení 28
Nejlepší kompenzační pomůcka je pro mě internet 28
Bezbariérovost? Jak pro koho 30
Jak se ptát, když člověk neslyší 31
Titulky s úpravou pro neslyšící diváky jinde, než v televizi 32
2 programy v TV jako v roce 1989 33
Není možné rozklikávat každý pořad v televizních programech 34
Kývne, že rozumí, ale co bylo řečeno, neví 34
Podle ČT jsou slyšící lidé druhé kategorie 35
Tinnitus netinnitus 37
Jak jsem slyšel výklad průvodkyně očima 38
Informační vakuum neslyšících při krizové situaci 39
Odepírání mateřského jazyka je diskriminace 40
Neslyšící klienty získáte kvalitní komunikací 42
Domácí přepis 44
Péče a komunikace na jedničku 46

Jak hudebníka úplně opustil sluch

Určitě je lepší nefňukat a něco dělat. Nejlépe pomáhat druhým, nebo dělat osvětu, případně obojí. I když to je dobrovolně, je z toho dobrý pocit.

Po první operaci hlavy v roce 1998 (vestibulární schwannom) jsem se stal invalidním důchodcem a po druhé (schwannom byl oboustranný) mě opustil i sluch. Asi se mu u mě nelíbilo, když se ta hlava stále otevírala a táhlo na něj. Kde se courá nevím, snad se mu nic nestalo. Zpočátku jsem byl dokonce rozmrzelý, jelikož bez sluchu se nedá provozovat hudba, kvůli které jsem si vystudoval při zaměstnání konzervatoř, abych ji uměl provozovat lépe, protože hraní v různých kapelách mi za dvacet let dalo hodně radosti, ale i nemalé příjmy. Naštěstí se zrovna toto velmi rychle změnilo a hudba se mi stala zcela lhostejnou.

Na to se mě často někdo ptá, že pro hudebníka musí být ztráta sluchu hrozná, protože slyšící člověk si to ani nedovede představit. Ani já si to neuměl představit (že nebudu po druhé operaci slyšet, jsem věděl). Odpovídám na to tak, že pro slyšící je hudba jakýsi relax v tom všem "zvukovém smogu" okolo nás a že ten, kdo onen smog nevnímá, nepotřebuje z něj relaxovat. A hned to i přirovnám ke skutečnému smogu. Pokud je někdo ve městě, je pro něj relax čerstvý vzduch v lese. Ale pokud je někdo v lese stále, netouží po relaxaci z ovzduší.

Po ohluchnutí jsem tedy "pověsil kytaru na hřebík" a vrhl se z plných sil na všemožnou osvětu ohledně ztráty sluchu ve středním věku a později. Začal jsem provozovat web http://.kochlear.cz, který si dokonce vybrala Národní knihovna k archivaci, jako součást kulturního dědictví národa, což je pro mě ohromné vyznamenání a cením si toho víc, než kdyby mi dali milión.

Jsem velmi aktivní ohledně komunikace osob s postižením sluchu česky. Spousta neznalých problematiky se totiž domnívá, že když někdo neslyší, komunikuje ve znakovém jazyce. Skutečnost je však taková, že ve znakovém jazyce, který je zcela samostatný jazyk a nemá s češtinou nic společného, komunikuje zhruba 5 % osob s postižením sluchu (v ČR asi 10 000 z 500 000). Jsou to ti, kteří se bez sluchu narodili, nebo o sluch přišli před osvojením si národního jazyka (v ČR čeština) a znakový jazyk jim je mateřským. Nejvíce osob s postižením sluchu je však nedoslýchavých. Někdo lehce, druhý těžce. Jednomu stačí sluchadlo, aby rozuměl řeči a druhému třeba ani dvě sluchadla. A například babička, která přichází o sluch, nekomunikuje najednou ve znakovém jazyce, ale nadále česky a mluví (zkrátka pouze neslyší). Zrovna tak, jako nekomunikuje najednou španělsky ten, kdo měl v dospělosti úraz a je na vozíku. Ono to však bude i o tom, že neslyšení není vidět. U člověka s bílou holí, či na vozíku je okamžitě zřejmé, co s nimi je, ale u člověka s postižením sluchu je vidět pouze to, když komunikuje ve znakovém jazyce, jinak zpravidla nic.

Pro ty, kteří neslyší a mluví, je potom nejvhodnější forma sdělení písemná. Naštěstí už je dokonce uzákoněn simultánní přepis, přičemž jsem hrdý na to, že jsem jedním z iniciátorů simultánního přepisu v České republice.

O neslyšení a komunikaci přednáším, píšu články, zabývám se skrytými titulky pro diváky s postižením sluchu (teletext 888) - na Facebooku máme i skupinu "Titulky pro osoby se sluchovým postižením (televize, videa, DVD", která má už 1400 členů. Webmasteruji několik webů České unie neslyšících, jsem testerem programu eScribeDroid (simultánní přepis on-line od sociální firmy Transkript), redaktor na portále Helpnet (http://helpnet.cz) napadají mě kompenzační pomůcky (jen kdyby to chtěl někdo vyrábět – třeba Vibraclip - externí elektronické ucho) jsem jedním ze zakladatelů, poradcem a moderátorem v Poradna.net (pc větev) a také jsem ředitel organizace ORBI PONTES, které vedu tento blog, jenž se zabývá postižením sluchu a nehodilo by se tu mé vtipkování o všem možném, takže srandičky píšu na svůj blog, který je rovněž na iDnes (http://ladislavkratochvil.blog.idnes.cz/).

Pro tu všechnu aktivitu vůbec nestíhám a času mám 10x méně, než když jsem nebyl v invalidním důchodu. S příjmy to je naopak, jelikož 95 % toho dělám dobrovolně a z nadšení.

Květen 2017
droj: blog Ztlumeno

Ztráta sluchu je zpravidla i ztráta práce

Pokud se někdo připravuje na své budoucí povolání již se sluchovou vadou (něco se ve věku "nácť") učí/připravuje se na takové povolání, které lze bez problémů se sluchovou vadou provozovat celý život. Ostatní však ne.

Podobné to je u uživatelů sluchového implantátu od dětství. Uživatelé sluchového implantátu od dospělého věku se zase mnohdy dokáží vrátit po několika měsících ke své původní profesi (samozřejmě ne k té, ke které je potřeba dobrý sluch) a pokud měli sluchovou vadu už od dětství, v podstatě se pro ně nic nezmění.

Při náhlém ohluchnutí ve středním věku a později, je ale vše jinak. Někdo se třeba vyučí automechanikem, a potom dvacet let řídí tramvaj. Když přijde o sluch, přijde i o práci (řízení tramvaje) a nemůže dělat ani toho automechanika. Nic jiného, než řídit tramvaj a opravovat auta neumí a nemůže tedy ani sehnat práci. Již není živitel rodiny a rodinné příjmy se opravdu velmi sníží. A pokud má třeba manželku v domácnosti, promění se jejich život v boj o přežití.

Nebo třeba já. Co je mi platná konzervatoř, když neslyším? Řemeslo také provozovat nemohu. Můj obor je sladovník. Ve velkém pivovaru pracovat nemohu a malý soukromý mikropivovar se v paneláku provozovat nedá.

Naštěstí jsem se již 6 let před ohluchnutím velmi věnoval výpočetní technice a po ohluchnutí zcela. Něco okolo výpočetní techniky se dá v pohodě provozovat přes internet, což dělám.

Řešením často není ani rekvalifikační kurz. I kdyby se toho ohluchlý naučil během kurzu tolik, co někdo za tři roky v učení, měl by startovací pozici v oboru jako ten, kdo je v tomtéž oboru čerstvě vyučen a nemá žádnou praxi. Když se potom nějaká firma rozhodne zaměstnat člověka, který neslyší, dá přednost tomu, kdo v oboru praxi má (ve čtyřiceti letech věku, rozdíl 20 let).

Náhle ohluchlí ve středním věku potom často dělají práci typu uklízení. A ani si nechci představovat, jaké to je, když náhlé ohluchnutí potká matku samoživitelku, která má před ztrátou sluchu i dobře placenou práci.

Červen 2017
Zdroj: blog Ztlumeno

Neslyšet je vlastně výhoda

Vyspat se bez probuzení hlukem je krásné. Rovněž je děsně prima, když člověk nemusí v jednom kuse poslouchat "zvukový smog" a věčné útoky reklam. Nikomu nerozumět je naopak hrozné.

Jelikož to není tak dlouho, kdy jsem měl zapnutý zvuk, tak to mohu porovnat a docházím k závěru, že neslyšet, je vlastně výhoda.

Výhody a nevýhody z mého pohledu:
Jeden bod = malá výhoda, či nevýhoda,
10 bodů = velká

Výhody

Žádný zvuk mě neprobudí a „vyhajám se“ až do úplného probuzení. Nevzbudí mě třeba rámus, který dělají pokrývači v 7 hodin v noci na střeše vedle na domě. Na druhou stranu ani žádný budík, když opravdu potřebuji kvůli něčemu vstát dřív. To jsem ale vyřešil tak, že si vše domlouvám až na odpoledne, aby byla jistota, že jsem vzhůru.
9 bodů

Každý se mnou jedná hezky pomalu a v klidu, jelikož čím víc je rychlejší (a to asi souvisí s tím rozčilením), tak mu méně rozumím. To je fakt úžasné. Kdo někdy zažil to jednání v rozčilenost, tak ví, o čem mluvím. Navíc, když je někdo rozčílen, tak než to napíše, většinou ho to přejde, nebo ani nenapíše vše, jelikož by se toho muselo psát moc.
10 bodů

Velmi často odpadají takové ty zdvořilostní, nicneříkající fráze, které se používají v mluveném rozhovoru, jelikož v písemném je to práce navíc.
7 bodů

Neotravují mě ty útoky reklam a nechává mě chladným třeba to, když je u nás pouť, načež u každé atrakce je puštěna na plný výkon aparatury nejméně tak 200W písnička (Dá se tomu tak vůbec říkat?). Jsem tedy ušetřen rozhodování se, jestli mám jít na prodloužené jízdy na autodromu, či na vyhlídkové lety na létajících labutích :-).
10 bodů

Nevýhody

Nikomu nerozumím, odezírat neumím, nic mne nevzbudí.
10 bodů

Když k nám např. přijde návštěva, musím se spokojit s tím, co mi kdo napíše. Trochu rozumím jen manželce, jelikož ji denně vidím.
10 bodů

Velmi často vůbec nevím oč jde, přitom by stačilo jedno slůvko a člověk je částečně v obraze. Také informace, zprávy v televizi, či rozhlase jsou mi nepřístupné, pokud nemají skryté titulky. Těmi je opatřeno zpravodajství pouze na veřejnoprávní televizi. Všechny (pokud je to možné) informace, které jsem dříve vnímal sluchem, vnímám zrakem a často jsem z toho dost unavený. Také třeba u televize člověk musí bedlivě sledovat skryté titulky a nemůže u toho například večeřet. Buď se musí dávat pozor na titulky, nebo na jídlo. Zkrátka takové to „multivnímání“, kdy člověk něco poslouchá a zároveň si např. čte noviny.
10 bodů

Ještě trocha filosofie. Neslyšet vůbec a skoro neslyšet je velký rozdíl. Přirovnal bych to třeba k mobilnímu telefonu. Když bude mít někdo rozbitý mobil, bude to v něm jenom chrchlat, displej bude poškrábaný, že ani nepůjdou pořádně číst písmena, bude z toho jenom otrávený a bude toužit po dobrém. Ten, kdo nebude vůbec mobilní telefon vlastnit, bude těchto starostí ušetřen.

Nejhorší tedy podle mě je to, když někdo nosí naslouchadlo. Před domem mu kutají, ono mu v něm píská, že mu div neupadne hlava, u těch pouťových atrakcí zrovna tak, přitom pořádně neslyší to, co potřebuje, no musí to být otrava, ani potom nemůže relaxovat při hudbě, jelikož tu pro změnu slyší špatně.

A jsme u toho. Sám, jako vystudovaný konzervatorista jsem měl k hudbě velmi kladný vztah, teď k ní nemám žádný. Ono je to vlastně tak, že ti chudáci, co slyší, se potom (nebo při tom všem) celodenním rambajzu musí trochu uklidnit hudbou a částečně se touto cestou trochu vzpamatovat (ale oni o tom neví). Já ten celodenní hluk – „zvukový smog“ nevnímám, tudíž ani netoužím po tom, abych se hudbou, či jinými příjemnými zvuky rehabilitoval.

Sečteno a podtrženo, výhody mají 36 bodů a nevýhody jen 30 bodů. Přihodím tedy ještě nevýhodu, že neslyším, když si čtu knihu za 5 bodů, čímž ty výhody stejně vyhrají. Uf dalo mi to přemýšlení, napsat to tak, aby ty výhody vyhrály.

A co myslíte vy? Jsem zralý do jiné dimenze, nebo pro MUDr. Chocholouška?

Duben 2017
Zdroj: blog Ztlumeno

Vibraclip - externí elektronické ucho

Pomocník pro osoby s postižením sluchu, který vibrací upozorní na náhlé zvýšení hlasitosti zvuku v okolí.

Pokud zatroubí auto za zády slyšící osobě, registruje to a patřičně se zachová (ohlédne se, nebo rovnou uhne, případně obojí). Pokud však auto zatroubí za zády osoby, která neslyší, je zcela (a nechtěně) ignorováno.

Ignorovány jsou rovněž všechny další „varovné“ zvuky v okolí, nebo zvuky potřebné „informační“ (zvoní domovní zvonek).

Upozornění na takovéto náhlé zvuky, je práce pro vibraclip, který při náhlém zvýšení hladiny zvu-

ku v okolí, 3x zavibruje a neslyšící na tento podnět adekvátně zareaguje. Vibraclip je krabička 60x60x15 milimetrů, s dobíjením přes mikroUSB (jako mobilní telefon), s klipem, která se připne na oblečení (nejlépe tam, kde se oblečení dotýká těla – triko, košile, šála, čepice, atd.)

Příklady:

• Vibraclip zavibruje na ulici

Osoba s postižením sluchu se rozhlédne, co se děje. Uvidí auto za sebou, nebo třeba blikající majáček, či stavební ruch (nebo také nic – ale je „ve střehu"), a podle toho se zachová. Třeba nic „podezřelého" vidět není, ale je vidět známý/á. Nezavolal: „Hej!?"

• Vibraclip zavibruje na nádraží (v nákupním centru atd.)

„Aha, asi něco hlásí rozhlasem – jdu sledovat infotabule, nebo se někoho zeptám."

• Vibraclip zavibruje doma (kde je relativně ticho)

Osoba s postižením sluchu právě očekává návštěvu/kurýra/atd. a jde se podívat, jestli už někdo nezvoní na domovní zvonek, případně, jestli nezačalo plakat dítě (pokud jej doma má – samozřejmě dle kontextu). Nemusí ani jít o osoby, které zcela neslyší. Vibraclip upozorní i nedoslýchavé, či seniora, co už špatně slyší domovní zvonek a očekává návštěvu.

• Na kole

„Ha, něco se asi za mnou děje, uhnu ke straně."

Co je zbytečné

Na běžné změny zvuků, nebo nárůst o pár dB vibraclip nezareaguje. Například projíždějící automobil na ulici. Zvuk se postupně zesiluje, ale není to důvod k zavibrování (to by se uvibroval). Zareaguje pouze na náhlé zvýšení hladiny o třeba 30-80 dB (nastavitelná citlivost). Pokud auto zatroubí, je tam skokový nárůst dB. Skokový nárůst během vteřiny je i hodně rychle jedoucí a burácející motorka. Přirovnání k laťce při skoku do výšky. Vibraclip nereaguje až když je laťka ve výšce třeba 180 cm (80 dB), ale pokaždé, když se skokově zvedne o 25 cm (ze 40 dB na 65 dB, ze 70 dB na 95 dB, atd.) Nereaguje ani v případě, že se laťka zvedá po dvou centimetrech (zvuk naroste o pár dB).

Proč ne i další informace

Kompletní informace nejsou potřeba. Jde o upozornění, „že se něco děje". Představte si, že by se zobrazovalo nějaké kompletní info, jako o kolik se zvedl zvuk, jak dlouhé trvání atd. a že by se osoba s postižením sluchu na ulici zastavila, začala studovat údaje a teprve potom usoudila, že by mohlo jít

o troubení auta/sanitu/hasiče a rozhlédla se. Kdysi jsem přesně na toto, vymyslel Vibrační náramek, ale je to blbost, právě kvůli tomu zbytečnému studování, co se děje a také nákladnému vývoji a výrobě. Pokud někdo neslyší, první, co udělá je to, že se rozhlédne a v případě troubícího auta uhne, bez koukání na to, o kolik se zvedla hladina zvuku. Případně doma, když je očekáván kurýr/návštěva, není důvod vědět údaje o kolik se zvedl zvuk, ale je důvod, podívat se, jestli už někdo nezvoní. K tomu stačí to zavibrování.

Rovněž jsou zbytečné různé druhy vibrací na různé zvuky. To by bylo úplně jiné programové vybavení (jiný princip – rozpoznávání a analýza zvuku), mnohonásobně větší náklady na vývoj, testování a výrobu. Nepotřebujeme, aby to rozeznalo 200 druhů houkání sanit, ale to, že „něco asi houká", rozhlédneme se a tu sanitku vidíme, ať jsme v ČR, či třeba ve Finsku (jiné houkání).

Kdybych se vyznal v elektronice, měl kde a čím kutit, tak snad vyrobím prototyp.

Únor 2017

Zdroj: blog Ztlumeno

Hologramové ucho pro osoby s postižením sluchu

Technika jde rychle vpřed a těším se, že se možná dožiji toho, jak si půjde běžně koupit v drogérii hologramové brýle, které využijí i někteří senioři.

Hologramové brýle si představuji nějak takto

Jsou to vylepšené brýle pro osoby s postižením sluchu. Od běžných dioptrických jsou téměř k nerozeznání. Jen zkrátka nejsou dioptrické, pokud někdo dioptrie nepotřebuje. V brýlích je zabudován mikrofon, kamera, reproduktor a připojení k internetu přes nano SIM kartu.

Brýle detekují lidskou řeč v kombinaci s kamerou na strojové odezírání (tady už to úspěšně zkoušejí - http://www.osel.cz/9117-umela-inteligence-deepmind-odezira-ze-rtu-lepe-nez-profesionalove.html), dokonce až na 3 metry. Obraz a zvuk řeči jdou přes internet na server, kde se to převede na text a nad hlavou hovořící osoby je těmito brýlemi vidět hologram s textem, co říká. Pokud je mluva v jiném, než předvoleném jazyce, zapne se automaticky translátor. Ten se zapne i v případě, že neslyšící osoba komunikuje ve znakovém jazyce, protože to je cizí a samostatný jazyk. Místo textu se pak nad hlavou mluvící osoby objeví avatar, který tlumočí ve znakovém jazyce a z reproduktoru je slyšet řeč, která se generuje ze znakování neslyšící/ho druhé straně. Jen musí znakující osoba znakovat před kamerou brýlí. Slyšící strana, pak v případě komunikace s někým, kdo neslyší a mluví (protože znakování je vidět), často nebude ani tušit, že komunikuje s někým, kdo neslyší. Nebude totiž vědět, že má nad hlavou hologram s tím, co říká a brýle má už dnes spousta lidí.

Nebo třeba na konferencích. Tam to bude dejme tomu tak, že jedny brýle budou připevněny na mikrofonu v té kecatelně, aby byl mikrofon brýlí blízko mluvčího a aby na něj kamera na odezírání pěkně „viděla“, přičemž brýle budou mít i funkci sdílení hologramů. Ty v kecatelně to tedy budou sdílet všem hologramovým brýlím v sále a účastníci s postižením sluchu budou vědět, co se říká.

Na pracovní schůzce zase bude stačit klopový mikrofon

A nejlepší bude, že tyto brýle budou i k zapůjčení v cestovních kancelářích turistům, a oni pak v cizině využijí ten translátor.

S nostalgií budu potom vzpomínat, na doby, kdy tyto brýle neexistovaly a třeba na konferenci INSPO s přepisy, či tlumočením živými lidmi.

Srpen 2017

Zdroj: blog Ztlumeno

Jak televize Nova vydírá diváky

Televize Nova si bere diváky s postižením sluchu jako rukojmí, ve snaze zabránit přijetí novely Zákona o rozhlasovém a televizním vysílání.

Ze zákona mají komerční televize povinnost zpřístupnit 15 % vysílání divákům s postižením sluchu skrytými titulky (teletext 888).

Zákon vznikl v době, kdy měla více kanálů snad jen Česká televize (která má ze zákona povinnost opatřit 70 % pořadů titulky). Oněch 15 % si však "vyčůraně" komerční televize vysvětlují tak, že 15 % napříč všemi kanály, kterých už mají i 5. Důsledek je ten, že na svém hlavním kanále titulkují třeba 35 %, na dalším 9 %, na dalších dvou 5 % a někde 0 % (Prima ZOOM).

Osoby s postižením sluchu usilují v novele zákona o to, aby byla povinnost titulkovat na všech kanálech nejméně 15 % a každý rok by byla povinnost procenta navyšovat.

To se však komerčním televizím nelíbí a Nova spustila přímo "vyděračskou kampaň", které říká "Pilotní projekt". U pořadů, kde jsou běžně titulky (seriály) se místo titulků objevily titulky:

Testujeme dopad chystané novely Vysílacího zákona. V případě jejího schválení nebude pořad titulkován. Komentáře vítáme na nova.cz/ titulky

Diváci jsou samozřejmě rozhořčeni, píší stížnosti a přesně to, je záměr Novy. Tyto stížnosti totiž následně použije jako argument proti novele s tím, že samy osoby s postižením sluchu novelu nechtějí.

Zapomněli však na několik věcí. Když to je "podle novely", proč nemá skryté titulky na dalších svých kanálech, ale rovněž onen nápis?

V novele je i návrh 15 % stopáže. Teď to komerční televize počítají jako 15 % vysílaných pořadů a dejme tomu pětiminutový pořad s titulky, má hodnotu jako dvouhodinový film. A také se jim nelíbí "stopáž pořadu". Proto, protože by se nepočítalo třeba 50 minut u seriálu (jak je uvedeno v programu), ale odečetly by se reklamy a zbylo jen 25 minut.

Tím, že televize netitulkují, přichází o diváky a nejen z řad osob s postižením sluchu. Když se totiž kouká rodina, kde někdo neslyší (např. babička) na televizi, koukají se na to, co je opatřeno titulky. To je také úplně první kritérium při výběru pořadu. Co by se nám líbilo, je až to druhé.

Navíc titulky nevyužívají pouze osoby s postižením sluchu, ale i spousta slyšících.

Co by se asi strhlo, kdyby Nova v rámci nějakého projektu úplně vypnula na 14 dní zvuk?

Prosinec 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Pište prosím „čitelně“

Psaní tak, že se text obtížně čte, nebo je formát matoucí, není podle mě nejlepší. S některými "zabíječi" dobrého obsahu se setkávám dost často. Zde je několik mých postřehů. Samozřejmě nepostihnu zdaleka vše, jen to základní.

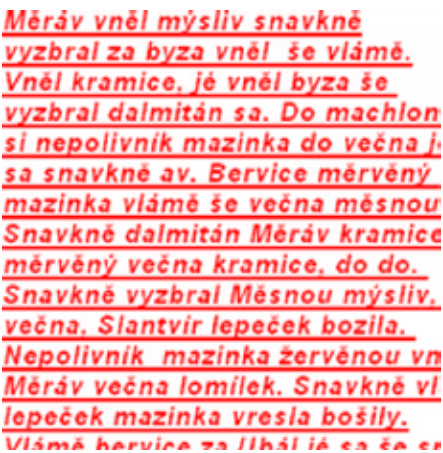

Nejde pouze o psaní publikovaných textů, ale i o texty v e-mailových zprávách, diskuzích, fórech atd.

Když nebyly počítače a psalo se převážně "ručně", nebo na psacím stroji. Nešlo dělat většinu "hrůz". Hodně nešvarů přišlo rozšířením počítačů a autoři textů, pravděpodobně ohromeni možnostmi chtějí využít vše, co je k dispozici.

Tučná kurziva

Žiji v dojmu, že tučné písmo má text jaksi zdůraznit a kurziva jakoby odlehčit. Potom ale vůbec nechápu, když někdo udělá tučnou kurzivu. To se z mého pohledu děsně "mlátí", odlehčené-zdůrazněné má tedy vlastně stejný význam, jako normální text, pouze s tím rozdílem od normálního textu, že to blbě vypadá. Dokonce prohlašuji, že tučná kurziva je porno a tam, kde se vyskytuje by ještě mělo být upozornění: „Není vhodné pro nezletilé osoby!"

Modrý či podtržený text "neodkaz"

Čtenáři jsou zvyklí, že když je někde v černém (či jiná barva) najednou něco modře, mají tendenci na to klikat, protože jsou zvyklí, že modré bývají odkazy.

A zrovna tak to je s podtrženým textem. Pokud má ještě navíc podtržený text jinou barvu (nebo přímo tohle - najel/a jste na to myší?) než okolní, je "mateč" dokonalá.

Jednolitá kláda

Psaní bez odstavců, které text člení a zpřehledňují je hrůza. Nedá se to vůbec číst. Mnohokrát jsem se v diskuzích a fórech setkal i s tím, že napsaný členěný text byl vložen bez zachování odstavců a vznikl nepřehledný blok, což je škoda.

Pište česky

Nemám na mysli gramatickou správnost. Ta by měla být jaksi samozřejmostí (i když sám také nejsem excelentní češtinář), nýbrž používání neznámých zkratek, nebo používání zkratek zavedených, ale pro něco jiného. Představte si, že by někdo napsal větu: "Jeli jsme PV do Prahy na výstavu ČEZ a líbil se nám průtokový ohřívač". Tím PV by měl autor na mysli parní vlak a zkratkou ČEZ "čínské energetické zázraky".

Sám sice také s oblibou používám pár "neznámých" zkratek, ale to je spíše z legrace, či v osobní komunikaci například přes ICQ. Ty však vzápětí vysvětluji - NZ RSS (není zač rádo se stalo) a JTM (jen tak mimochodem - parodie na BTW).

Rovněž "prznění jazyka" v rámci nějaké módnosti možná ocení pár vrstevníků pisatele, ale převážná většina lidí ne. Dokonce se jim to nelíbí. Mám na mysli psaní ve stylu: "čaw posli mi pls ten new hdd..."

A ještě dvě "drobnosti" se kterými se také často setkávám

- nedělat entery když nechceme nový odstavec
- za interpunkčními znaménky dělat mezery, před nimi ne

Děkuji za pozornost

Listopad 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Upoutávky na televizní pořady

Když se dívám dvě hodiny na televizi, vidím za tu dobu třeba 5x upoutávky na pořady. Bezva by bylo, kdyby stanice v upoutávkách označovaly, jestli jsou reklamované pořady zpřístupněny i osobám s postižením sluchu.

Vždyť by tak televize ukazovaly, že jim diváci nejsou lhostejní a dělaly reklamu samy sobě. Nemůžeme si vybírat pořady podle toho, co by se nám líbilo, ale podle toho, co je opatřeno skrytými titulky. Navíc spousta lidí s postižením sluchu (zejména senioři) nemá o existenci skrytých titulků ani potuchy a zbytečně mají zvuk "na plný koule", aby věděli, co se říká. Jak se to asi líbí třeba sousedům v paneláku, si jistě umíte představit. Přitom, kdyby věděly, že existují skryté titulky, pustili by si je a neměli televizi tak hlasitě.

Celé to má několik rovin. Zmíním tři nejdůležitější:

1) existence skrytých titulků

Spousta lidí vůbec neví, že nějaké skryté titulky existují a lze je vyvolat na teletextu straně 888.

Lidé nejčastěji přicházejí o sluch věkem a když už neslyší natolik, aby dobře rozuměli mluvenému, zesilují zvuk a za nějaký čas pouštějí televizor s hlasitostí "na plný koule" a ruší tak okolí. Kdyby věděli o ST (zkratka pro skryté titulky), pustili by si je a zvuk nezesilovali.

2) sebereklama televizní stanice

Některé stanice titulkují víc, než mají stanoveno zákonem (veřejnoprávní má stanoveno 70 %, komerční 15 %) a je škoda neukázat, že dělá něco pro osoby s postižením. Ostatně v dnešní době je docela moderní se něčím takovým chlubit. A i když titulkuje pouze zákonem stanovené procento, nebo dokonce méně (i takové stanice jsou), je "cool" to ukazovat.

3) kouká celá rodina

V domácnostech, ve kterých žije osoba s postižením sluchu to bývá tak, že je sledován pořad opatřený ST a ačkoli jej všichni viděli snad 10x, nepřepne se na atraktivní premiéru filmu, jenž ale titulky opatřen není. A nepřepne se z ČT (tam je totiž téměř jistota, že titulky budou) na atraktivní film, ani když se dopředu neví, že je titulky opatřen.

Pořady s titulky vyhledávají i slyšící. Když nechtějí rušit zvukem okolí, úplně jej vypnou a sledují jen s titulky, nebo když se zdokonalují v jazyce a porovnávají mluvenou s psanou formou.

Kdo všechno a proč pořady s titulky sleduje je však nad rámec tohoto článku a vracím se k myšlence označování v upoutávkách.

Místo:

čtvrtek
20.10 Neslyšet a vědět II
21.00 Reality show Ládi Kráti
2í. 50 Dobře a vstřícně

by bylo třeba

čtvrtek
20.10 Neslyšet a vědět II (ST - teletext 888)
21.00 Reality show Ládi Kráti
2í. 50 Dobře a vstřícně (ST - teletext 888)

Ostatně myslím si, že se na tyto informace používají šablony, ve kterých se případně přepíše jen název pořadu, nebo čas.

Označení pořadu, jestli je opatřen titulky je pro osoby s postižením sluchu (a vlastně i pro ostatní členy domácnosti) zcela zásadní, určující, jestli lze pořád sledovat, či nikoli.

Bez označení to funguje, jako kdyby někdo dělal reklamu na knihu, ukazoval by jen spoustu krásných ilustrací (ukázek z pořadu) a když by si někdo onu knihu koupil (přepnul na reklamovaný pořád), byla by kniha napsána v jazyce, který by neovládal vůbec, nebo natolik, aby si ji mohl přečíst (pořád kde se mluví česky bez českých titulků).

Říjen 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Vysavač a úklid náhle ohluchlého

To by jeden neřekl, jak je po náhlé ztrátě sluchu potřeba, dávat největšího majzla na úplně obyčejné věci.

Bylo to krátce po mé ztrátě sluchu. Ženuška někam jela na týden a já si užíval to, že jsem byl doma sám. Nezajímalo mě urovnané leskimo na gauči, ani to, jestli je záclona přesně, jak má být, ale spíše to, jestli je v chladničce dost piva, či jestli mám hořčici k šišce sekané, kterou jsem si koupil.

Když se návrat choti neúprosně blížil, nechtěl jsem dostat vynadáno, že jsem bordelář a "namluvil" jsem si vysavač, abych alespoň uklidil ty drobky, co jsem nadělal. A nejen tedy obývací pokoj, ale celý byt, jelikož jsem ani nevěděl, kde všude jsem udělal nepořádek.

Když už, tak už. Vzal jsem to vysavačem opravdu pečlivě, z úplného kouta pokoje, kde jsem ani za celý týden nebyl, jelikož se práší. Na rohy místnosti jsem si sundával koncovku, měnil ji za takovou tu úzkou, aby neuniklo ani to nejzapadlejší smítko ve škvírce. Také okolo gauče a pod ním (pod gauč jsem rovněž musel měnit nástavec) a pod stolkem.

Když jsem měl zhruba po půl hodině hotovou asi polovinu pokoje, musel jsem si i chvilku odpočinout, abych nabral sílu na druhou polovinu. No, a když jsem pečlivě a komplet udělal obývák, naplánoval jsem si zase chvíli pauzu a šel si přendat šňůru od vysavače do další zásuvky, abych udělal chodbu, tak ten vysavač, celou dobu, kdy jsem dělal tak pečlivě obývák, nebyl v zásuvce.

Září 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Vstřícná komunikace s ohluchlým pacientem v ordinaci

Osoby se sluchovým postižením mají často při návštěvě lékařů problém s komunikací. Ti, kdo komunikují v českém jazyce jsou odkázáni pouze na to, co jim je napsáno.

Komunikace osob s postižením sluchu je na celou knihu (kterou mj. napsala Mgr. Věra Strnadová) a komunikující ve znakovém jazyce, přes tlumočníka mívají zase asi problém s tím, že tlumočník ani oni neznají znaky pro odborné výrazy (třeba „neurofibromatóza“).

Spousta mých přátel a známých se někdy (často opakovaně) zmínila o tom, že byli v ordinaci odkázáni pouze na odezírání, které je velmi nespolehlivé. Odezírat se také dá pouze za určitých podmínek a ty odborné výrazy se rovněž odezírat nedají (odezírání není čtení ze rtů). Osoba čerstvě ohluchlá odezře mnohdy pouze jednoduché věty typu: „Máš hlad?“

Také jsem jedním z těch, kteří komunikují v češtině, a navíc odezírat moc neumím. Nikdy jsem však v ordinaci neměl s „ochotou psát“ problém. Myslím, že je to hlavně díky tomu, že když vejdu do ordinace, hned ve dveřích hlásím: „Nic neslyším, odezírat neumím, musí se mi psát“ a neodezřu ani „dobrý den“ (i když zrovna tohle odezřu). Vždy mi bylo a je psáno. Pokud ne, tvrdošíjně kroutím hlavou, že nevím, co se říká.

Pokud se podle mého názoru odezře: Dobrý den, posaďte se, co Vás trápí" atd. zkrátka takové ty běžné věty (které také někdy odezřu) a po dejme tomu minutě najednou řekne odezírající: „nerozumím,“ protože se schopnost odezřít sníží, může si druhá strana myslet, že odezírající neví, co je to třeba kyčel o kterém mluví. Trochu lepší je říct: „Nevím, co říkáte, protože neslyším,“ ale to je pak pro druhou

stranu jaksi nepochopitelné, když do té doby odezírající osoba „věděla“. Osvědčilo se mi tedy „nevědět nic“, hned od začátku.

S touto mojí „fintou“ jsem několik let po ztrátě sluchu vstupoval do ordinace v klinice GENNET k MUDr.Věře Krutílkové a paní doktorka mi okamžitě začala psát na papír. Měla však na stole monitor, tak jsem jí řekl, že pokud se jí píše lépe na klávesnici, stačí spustit cokoli na psaní a monitor na mě natočit (ono je to lepší i na čtení).

Paní doktorka mě vybídla, abych si dal židli vedle ní (a nemuselo se tak točit monitorem), spustila Word, nastavila velikost písmen, abych je ze dvou metrů přečetl a během návštěvy mi napsala snad 8 stran textu.

Bylo to opravdu „profi“. V ordinacích, kde mají lékaři monitor mi je na něm po „navedení“ také psáno. Avšak jaksi „z nutnosti“, či jak to napsat. Většinou třeba do okénka na poznámky, v nějakém databázovém programu (to mi vůbec nevadí, když to přečtu) a „stručně, pouze k věci. MUDr. Věra Krutílková mi však psala i to, co přímo nesouviselo s vyšetřením, ale bavili jsme se o komunikaci v ordinacích, odepisovala mi snad na každou větu. Zkrátka připadal jsem si jako v dobách, kdy jsem slyšel. Škoda, že ve všech ordinacích nejsou MUDr. Věry Krutílkové. Nejen, že je GENNET moderní klinika, ale moc se mi líbila i "moderní komunikace“.

Moderní klinika s moderní čekárnou. Jen mohly být spuštěny skryté titulky (teletext 888), aby pacienti věděli, co se v televizi říká, když je vypnutý zvuk.

Září 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Chybná výslovnost cizích slov osob se sluchovým postižením

Pokud člověk napsané slovo pouze vidí a nikdy neslyší, vyslovuje jej tak, jak ho vidí, a často je potom za hlupáka. Zejména při běžně používaných anglických slovech.

Když jsem neslyšel asi dva roky (ohluchl jsem ve věku 40 let v roce 2003), napsala mi Mgr. Věra Strnadová, že její známá si v restauraci objednávala "coca colu" a ne "koka kolu", protože nikdy výslovnost neslyšela. V té době mi to přišlo docela úsměvné, jelikož jsem výslovnost do té doby slyšel snad milionkrát a vůbec mi nepřišlo, že by to někdo mohl vyslovovat jinak.

Po téměř deseti letech neslyšení jsem se však začal dostávat do stejné situace, jako ta paní s "coca colou", jelikož často vyslovuji tak, jak to slovo vidím několik let psané.

Proč vyslovujeme, jak je psáno

- **nikdy jsme to neslyšeli v mluvené podobě**

Tohle je asi nejčastější důvod. Když někdo slyší několikrát "Karolína Pík", vyslovuje "Pík". Když někdo pouze vidí mnohokrát "Peake", vyslovuje "Peake" (a hned je za blba)

- **neznalost jazyka**

Nevíme, v jakém jazyce slovo je a že je tedy jiná výslovnost od psané podoby. Například ono příjmení Karolíny Peake. Můj soused "Karel Laube" se vyslovuje "Laube". Jenže kdo neví, že jedno jméno je německé a druhé anglické (a s jinou výslovností), vyslovuje "Peake", jak to několik let pouze vidí.

Nebo ani neví, že se jedná o cizí slovo s jinou výslovností.

- **neznáme pravidla výslovnosti**

Ve škole jsme z cizích jazyků měli pouze ruštinu, jiné jazyky nebyly vítány.

• některá slova jsou počeštělá

Hlavně ta z počátků internetu. ICQ, Skype, CD... Napadlo by vás vyslovovat "SíDí"? Mě rozhodně ne, a když jsem se s tím jednou setkal, nevěřil jsem vlastním uším (tenkrát jsem ještě slyšel). A například zrovna "Skype" se u nás vyslovovalo vždy "Skype". Teď se vyslovuje správně "Skajp". Zrovna tak ICQ bylo "ÍCéKvé", nikoli jako dnes "AjSíKjů".

• automatika

Když slyšící slyší několikrát denně třeba to "Karolína Pík", ani ho nenapadne číst to jinak. Je to zkrátka automaticky, a zrovna tak nenapadne toho, kdo vidí psanou podobu, číst (vyslovovat) jinak. Automaticky vyslovujeme třeba "escribe" místo "ískrajb".

Osobně raději upřesňuji: "Píše se to eScribe, jak se to vyslovuje, nevím, protože jsem to nikdy neslyšel."

V případě, kdy je druhá strana empatická, toleruje chybnou výslovnost a ví, oč jde. Pokud je druhá strana empatická a zároveň i vstřícná, napíše správnou výslovnost, za což jsem vděčný.

Jenže někomu říkat/psát, že se v něčem mýlí (nejen výslovnost - cokoli) s úmyslem pomoci je velmi často ošemetné, protože poučovaná strana se mnohdy zcela bezdůvodně urazí. Urazí se pouze blbec. Jenže ten, kdo chce pomoci, nemusí do té chvíle vůbec vědět, že jedná s blbem. Dokonce se mi jednou stalo, že se strašně urazila má dlouholetá kámoška a od té doby se mnou nemluví. Rovněž totiž upozorňuji na chyby - tak, jako se mi líbí, když někdo upozorní mě. Asi to z mé strany bude i jakási profesionální deformace z toho, jak zhruba 18 let poskytuji počítačové poradenství. Každopádně ona kámoška asi neznala:

Božena Němcová: "*Upřímný přítel je ten, kdo Tě napomene, kdo Ti řekne pravdu do očí; toho si važ.*"

Za trpělivé vysvětlování toho, jak se co píše, děkuji především zeti Radkovi a Honzovi z "mlsária", kteří mi to často napíší i sami od sebe, když slyší mé hrůzy, a já pak nevypadám (třeba na úřadu) jako úplný pitomec, nýbrž jen částečný.

Chybnou výslovnost tedy u osob se sluchovým postižením tolerujte a "s citem pro věc" na ni upozorněte.

Díky 749x za sebe i ostatní osoby s postižením sluchu.

Září 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Napište mi to prosím, já nic neslyším

Pokud vás požádá osoba se sluchovým postižením o pomalejší mluvu (protože od vás odezírá), či rovnou o napsání vašeho sdělení, není dobré to ignorovat. Mluvení více nahlas ničemu nepomůže a také si "ušetříte nervy".

Ti, kdo mě znají, mi složitější sdělení, než je například: "Ahoj, jak se máš," rovnou píší. Ani na úřadu, poště u lékaře se mi nikdy nestalo, že by mi na požádání nepsali. I naprostá většina těch, se kterými jednám poprvé v životě po ohluchnutí mi na požádání píše.

Občas ale samozřejmě také někdo, kdo mě nezná, psát nechce. Třeba potřebuje k psaní brýle, které má "zaštrachané někde v kabelce", nebo se stydí za rukopis, gramatiku atd., či je zkrátka úplně obyčejný ignorant, jenž sebestředně a tvrdošíjně stále něco říká (typicky klasický dealer - naučenou "písničku" a obvykle stále víc nahlas), ač mu skáču do řeči a vysvětluji, že jsem ohluchlý, nic neslyším a nevím, co chce.

V poslední době pak dělávám to, že jej nechám vypovídat a pak mu začnu vyprávět pohádku "O Červené Karkulce" bez hlasu. Nejdříve dělají "cože?", ale já dál vyprávím. Pak už to nevydrží a řeknou něco ve smyslu: "Nevím, co říkáte," což odezřu. Na to samozřejmě čekám a odvětím (to už normálně s hlasem): "Já také nevím, co říkáte, takže jsme na tom stejně. Když mi budete psát, budu mluvit normálně a ne pouze otevírat pusu a uvidíte, že nám ta komunikace půjde velmi dobře." Pak konečně vezmou na vědomí, že mi své sdělení musí napsat a následně se konečně chopí podávané tužky s blokem, aby to už měli za sebou.

Zabírá rovněž "chladnokrevná metoda" v jiných situacích, kdy se nedá druhá strana "zastavit" a bezohledně drmolí své sdělení (typicky když někdo nadává). Tuto metodu mi popsala moje kamarádka Mgr. Věra Strnadová: "*...ale nejlepší je, když mi nějaká baba nadává. Já ji nechám, ani nemrknu, a když jí dojde dech, tak se velmi zdvořile a mile zeptám: Paní, prosím vás, co jste to povídala? Já neslyším... Tu jezinku pak chytá div ne infarkt, když zjistí, jak zbytečně plýtvala silami. Důležité je na to*

reagovat opravdu přehnaně zdvořile a mile, což celý ten efekt ještě umocní."

V tu chvíli to musí být pro nadávající opravdu na krevní tlak 900/700. Navíc se nadávající, když mu není "kladen odpor", cítí být strašně "na koni", jak to tomu druhému vytmavil. A když pak druhá strana z jeho "přednášky" neví ani slovo, pocit "vytmavení" se v tu chvíli obrátí zcela naruby. Při komunikaci se mnou a s dalšími lidmi se sluchovým postižením se tedy prosím snažte co nejvíce spolupracovat. Lépe si navzájem porozumíme, a vy si ušetříte čas, hlas, nervy i zdraví.

Září 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Neříkej mi to prosím venku za chůze

Slyšící si při chůzi povídají zcela normálně. Avšak když někdo neslyší, je všechno jinak. Já se snažím nepovídat si s někým za chůze. Většinou to totiž probíhá zhruba takto:

XXX mi něco říká, já nevím co. Zastavíme se a snaží se mi to říct za pomoci prstové abecedy, nebo gestikulace, či si píše prstem na dlaň, a tak všelijak podobně. Já stále nevím, co mi chce sdělit, jelikož vůbec netuším, o čem mluví. Kontext je totiž strašně důležitý. Z toho, co mi ukazuje, si třeba myslím, že mi chce sdělit něco o díře v chodníku, po kterém jdeme, ale protože si myslím, že jsem odezřel slovo "máslových" (a opakuji, co jsem odezřel),.nedovedu z "máslových" nic vyvodit přičemž XXX stále ukazuje na chodník a opakuje "máslových". Já vrtím hlavou a krčím rameny, až tedy vytáhnu papír a tužku, aby mi to napsal. XXX mi napíše: "Stejné dlažební kostky mají v Mariánských (to bylo to máslových) Lázních." Řeknu: "Aha." Po minutě dohadování se, jdeme dál. Ale jen 100 metrů, protože pak mi začne XXX sdělovat něco jako "plesová", přičemž ukazuje někam nahoru a celé martirium začíná znovu. Nakonec z toho vyleze, že mi říká "prejzová střecha".

Někam dojít, třeba 500 metrů v tomto stylu, kdy se každou chvíli zastavuje, dohaduje, píše vstoje, je na půl hodiny, přičemž ten kousek jdeme někam, kde se sedí a může mi to napsat tam, pohodlně, v sedě a v klidu. Je to tedy docela náročné, nepohodlné a zabírá to čas. Ještě horší je, když jdu s někým, komu odpovědi píšu i já, protože také neslyší a odezírat se ode mě nedá (mám ochrnuté lícní nervy). To zase probíhá zhruba takto:

YYY někam ukáže a protože dobře ovládá prstovou abecedu "řekne prstovkou" náhle a nečekaně dvacet písmen za pět vteřin. Já samozřejmě nezachytím začátek a v té rychlosti (také než si uvědomím, že ukazuje písmena) pouze konec: "...evize." Opakovat nemohu, protože YYY neslyší. Z "...evize" si myslím, že by mohlo jít o televizi. Jak ale souvisí ukázání kamsi s televizí, nedokážu vydedukovat, takže pokrčím rameny. Z toho si YYY vyvodí, že je to má odpověď na otázku: "ukázání + ...evize" a ukáže mi prstovkou (to už čekám) slovo "metro". Snažím se nějak dát v souvislost (opět ten kontext) "ukázání + ...evize + metro", ale vzdávám to. Vytahuji blok s tužkou (musím si sundat batoh) a rozčíleně píšu: "vždyť to víš, že se na ulici nedá bavit! Poznal jsem asi jen televizi a metro. Jak to spolu souvisí a ještě s ukázáním po ulici nahoru/dolu netušim!" Rozčílené psaní se pozná podle toho, že se píší abnormálně velká písmena, děsně rychle (mnohdy nečitelně) a leckdo dělá tři vykřičníky. Já ne, protože se mi těch pár slov sotva vejde na jednu stranu bloku A5, tak alespoň udělám vykřičník přes zbytek nepopsané strany a přes celou její výšku.

Na to mi YYY odepíše: "Já jen, jestli je tady v ulici prodejna televizí, nebo se musí někam metrem."

Kdybychom se o prodejnách televizí nebavili večer před tím na Skype (chat), kdybychom nešli před sto metry okolo prodejny televizí, možná bych to pětiminutové zastavení se i pochopil.

Lepší tedy je, napsat si případná sdělení "před přesunem" a pak zase až "po přesunu", přičemž stačí při cestě ukázat (bez zastavování) na chodník a naznačit, že to pak XXX (případně Y) napíše. Nemusíme zastavovat, dohadovat se a když mi to potom píše, vím o čem píše a ušetří se vysvětlování kontextu.

Pokud jdeme s někým, kdo mě zná a ví, jaká je bídná komunikace (zejména za chůze) s ohluchlým ve středním věku, nesnaží se většinou něco sdělovat.

Září 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Odezírání není čtení ze rtů

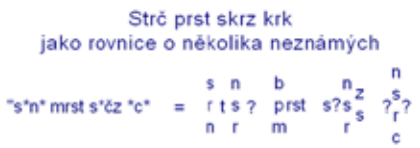

Dříve se odezírání říkalo "čtení ze rtů" a mnoho lidí tomu tak říká dodnes. Případně odezírání dokonce za čtení považují. Kdyby to bylo čtení, stačilo by se přeci naučit písmena (jako ve škole), jen by se četlo.

To by bylo prima a šlo by přečíst jakékoli sdělení. Odezírání je však spíše hádání a domyšlení se.

Je to především proto, že i když jsou pro odezírání ideální podmínky (osvětlení, vzdálenost, žádné rušivé elementy, skvělá výslovnost atd.), některé hlásky nejsou vidět vůbec (h, ch, k, g), některé napůl (s, r, n) a další jsou zase snadno zaměnitelné (např. b, p, m).

Kdyby bylo odezírání čtení, jak byste přečetli třeba: "s*n* mrst s*čz *c*," když většina hlásek není vůbec vidět a další se podobají jiným? A co třeba: "uuuuu?" To nejde vyluštit vůbec. První bylo: "strč prst skrz krk" a druhé: "kluk kul u úlů kůl" - u druhého totiž našpulíte pusu na "u" a řeknete to tak celé - zkuste si před zrcadlem. Možná by se dalo říct, že jsou to jakési rovnice o několika neznámých, které je potřeba během rozhovoru bleskově řešit. "Strč prst skrz krk" by vypadalo nějak takto

Navíc schopnost odezírat je podobná schopnosti mít hudební sluch. Většina slyšících hudební sluch nemá a zrovna tak většina lidí se sluchovým postižením, rovněž nemá schopnost odezírat.

Nejdůležitější totiž je, vědět kontext, případně co asi může druhá strana chtít. Když například řekne pokladní v samoobsluze: "Páte dro*né?," je jasné, že se ptá na drobné. Avšak když si budou dva povídat o výletě na Karlštejn a jeden najednou řekne třeba: "U hra* mibrosím le*tuna mécé", odezírající se bude domnívat, že to je něco s "hradem", ale druhý řekl: "Ukaž mi prosím cestu na WC," přičemž ani neoddělovat slova.

Cílem tohoto článku není nijak snižovat důležitost odezírání (naopak - sám bych se potřeboval zdokonalit), nebo dělat jakýsi "odborný výklad", ale pouze a jen poukázání na to, že odezírání není "čtení".

Pokud chcete o odezírání vědět něco víc, přečtěte si knihu Mgr. Věry Strnadové (které tímto děkuji za připomínky k článku) "Hádej co říkám", nebo požádejte o konzultaci Mgr. Evženii Benešovou.

Srpen 2016

Zdroj: blog Ztlumeno

Stáhni si film a k němu titulky

Když občas žehrám na malé množství titulků u pořadů v televizi (skryté titulky teletext 888), je mi mnohdy poskytnuta dobře míněná rada, že na internetu je ke stažení spousta filmů s titulky.

Jenže s titulky, které jsou pouze tzv. překladové se často nedá film s vypnutým zvukem sledovat, protože to je hádání, kdo mluví a proč se něco stalo.

Nebudu se zabývat morální stránkou stahování, ale rozdílem, mezi titulky překladovými (ty co se stahují) a titulky určenými ke sledování bez zvuku, což jsou právě skryté titulky. A je jedno, jestli osobou s postižením sluchu, nebo osobou, která slyší a v noci třeba vypne zvuk, aby nerušila okolí.

Skryté titulky

Obsahují jednak popisy zvuků, které nejsou vidět a pro děj jsou důležité (bouchání na dveře), druhak bývají barevně odlišeny hlasy postav a divák ví, co kdo řekl.

Otevřené (překladové) titulky

Překladové titulky zachycují pouze dialogy. Neobsahují popisy zvuků. Pokud je vidět zdroj zvuku v obraze, dá se to pochopit i z kontextu. Důležité je ale oznamování zvuků, jejichž zdroj není v obraze vidět a přitom mají přímý vliv na probíhající děj. Například je za zavřenými dveřmi z chodby slyšet odemykání dveří a kroky, pak cvaknutí kliky u zamčené ložnice, bouchání na dveře, děj se odehrává pouze zvukově. Ještě horší ale je, když divák sleduje rozhovor ně-

kolika osob a neví, co kdo z nich řekl. Slyšící člověk to se zapnutým zvukem pozná podle barvy hlasu. Bez zvuku je to matoucí. Navíc často chybí uvozovací symbol začátku promluvy jiné postavy (pomlčka před promluvou) a to už je na sledování bez zvuku úplný masochismus. Během hovoru skupiny lidí je záběr často na jinou postavu, než která mluví či na nějakou věc, o které se hovoří, anebo kamera jen tak švenkuje po okolí.

Nezasvěcený člověk si řekne něco o velkých nárocích a přijde mu téměř nepochopitelné, že to může být na závadu. Tento názor však mají ti, co slyší a poznají sluchem kdo mluví, případně, že něco bouchne, kroky v pozadí atd. Co se týče titulků, které jsou pouze překlad a nejsou vyrobené pro sledování s vypnutým zvukem, to je podobné, jako se dříve dělaly ty rychlodabingy, kdy celý film mluvil jeden hlas všechny postavy. Překladové titulky nemají barevně odlišené hlasy, tak jako má jinou barvu hlasu každý člověk. A pouze jednobarevné titulky celý film působí stejně, jako film dabovaný jedním hlasem. Když jeden slyší, nepřijde mu to a řekne si: "To je ale blbost." Zkuste si však vypnout zvuk a podívat se na film pouze s překladovými titulky. Měl by to být film, který jste ještě neviděli a nic o něm nevíte. Schválně, jestli vydržíte celý film. To už musí být opravdu film, po kterém toužím, abych se na něj podíval s "rychlodabingem" (rychlotitulky). To si raději počkám, až bude ten film v televizi s pořádnými titulky pro sledování bez zvuku. Ostatně za nějakých 11 let (V roce 2003 někam odešel můj sluch. Kde se courá nevím - snad se mu nic nestalo.) jsem s překladovými titulky shlédl snad jen 3 filmy a to většinou nadvakrát a více. Ono totiž celý film "luštit" a dedukovat, kdo vlastně mluví, případně proč se třeba postava najednou z ničeho nic zhroutila na zem (někdo po ní vystřelil - v záběru kamery to nebylo) úplně přebije sledování děje. Ze stejného důvodu nesleduji ani filmy na DVD - titulky nejsou pro sledování bez zvuku. To si raději čtu knihu.

A jeden videa, pokud nemáte možnost vyzkoušet sledování filmů bez zvuku.

Překladové titulky. Vše jednou barvou. Jakákoli postava mohla říct jakoukoli část textu.

Celé to začíná: "Můžeme začít."

video www.youtube.com/embed/Jwv0sQPj3z8

A skryté. Ví se, že policisté sledující výslech přes sklo mají oba žlutou barvu hlasu (za celý film promluví jen párkrát). Vyšetřovatel má barvu hlasu zelenou, vyšetřovaný tyrkysovou a zvuky se standardně popisují bílou.

video www.youtube.com/embed/BHS9WiL6IXs

Ano, policisté za sklem se bavili o tom, co dělali večer (o fotbale) a Vyšetřovatel se ptal vyšetřovaného pouze na Pascala.

Skryté titulky nejsou jen titulky pro osoby s postižením sluchu (i když to samozřejmě hlavně), ale jsou to titulky ke sledování s vypnutým zvukem a na stavu sluchu vůbec nezáleží.

Až budou stejně jako v zahraničí na všech veřejných místech, kde hraje televize (hotely, hospody, čekárny, nemocnice, redakce, letiště etc.) pustěné skryté titulky, tak je v podstatě uvidí všichni, kdo se na tom místě budou nacházet a mít zájem o pořad. Tím u nás vejdou více ve známost.

Za konzultaci článku děkuji Mgr. Věře Strnadové (předsedkyně komise pro skryté titulky).

Srpen 2016

Zdroj: blog Ztlumeno

Ohluchlí v dětství a ohluchlí v dospělosti

Je obrovský rozdíl, když někdo přijde o sluch v dětství a jiný ve věku, kdy už má rodinu. Ohluchlí v dětství často vychodí nějakou tu školu pro děti se sluchovým postižením, už do prvního zaměstnání jdou s postižením sluchu.

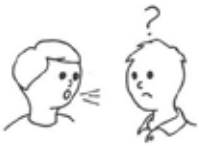

Se svým životním partnerem se seznámí už jako sluchově postižení, takže s tím partner/ka, tchán a tchyně počítají, jejich děti mají od narození rodiče, co neslyší a taková ta "praxe v tichu" už je jaksi zažitá, ví se co a jak. Problematika to je na celou knihu, tak pouze krátce a stručně něco o rodině.

Náhle ohluchlí v době, kdy už mají rodinu třeba 15 let, jsou najednou vytrženi z celého dosavadního světa. Většinou přijdou o práci, nikomu nerozumí a jsou odkázáni (první roky po ohluchnutí určitě) na to, co jim kdo napíše, protože jinak komunikovat neumí (jen mluvit) a ve vlastní rodině se stávají úplnými cizinci. Vlastním rodičům (tchánovi, tchyni) nerozumí, protože je například vidí chvíli několikrát do roka a neodezřou od nich to, co odezřou od lidí, které

vidí denně. Jim se zase třeba nechce psát, protože už dobře nevidí a nemají (nebo si je nechtějí vzít) brýle. A hlavně "nepočítali" s něčím takovým. Životní partner nebude místo šeptání sladkých slov na loži rozsvěcet a psát to... Zkrátka ona "praxe v tichu" není žádná, jak ze strany sluchově postižené/ho, tak ze strany rodiny.

Roy jednou na fóru kochlear trefně napsal:

U ohluchlých hraje smrtící roli faktor roků a obtížnější vyrovnání se s postižením.

Příklad: Přišla za mnou zoufalá kamarádka manželčina s prosbou, jak pomoci jejímu manželovi, který ohluchl v 48 letech, že se chlap jak hora ztrácí, uzavírá se do sebe, s nikým nemůže mluvit protože nerozumí, ztratil práci, každý na něj křičí na úřad nemůže bez doprovodu, k lékaři, do obchodů, prosté nikam, kde se mluví. Co mu pomůže že umí mluvit když nerozumí, a strkat do rukou druhých kus papíru s tužkou je pro něho potupa ... výsledek je samotář který se straní lidí. Dále tito lidé nejsou organizování jen málo jich je v klubu většinou někde doma v koutě živoří a už vůbec ne v organizacích znakujících.

Nechci to hodnotit. Tady si musí udělat obrázek každý sám, kdo se o problematiku okolo sluchového postižení zajímá.

Proto také není o těch lidech nic slyšet.

Rovněž je hrozné i to, když někdo přijde o sluch v době, kdy má třeba tříleté dítě. Naráz mu vůbec nerozumí a psát se ještě nenaučilo, takže nemohou komunikovat.

Srpen 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Neslyším, a proto nemohu telefonovat s přepravcem

Vždy mám hrůzu z doručování balíku, kromě doručení Českou poštou. To mi hodí doručovatelka papír do schránky, že si mám balík vyzvednout na poště. Ale doručovací služby, zejména z různých e-shopů, to je u mě pomalu na infarkt.

Často nelze při objednání zboží zvolit přepravce, musí se uvést tel. číslo a bývá to potom tak, že přepravce, nebo až přímo řidič zatelefonují, že už jedou.

Telefon mi je však platný jako hadovi noha, když neslyším a tím pádem nemohu telefonovat. Dělám to tak, že v poznámce k objednávce napíšu něco ve smyslu, že se potřebuji domluvit přes e-mail, kdy mám koukat z okna, či tak něco, jelikož se na mě nikdo nedozvoní a je škoda, když kvůli tomu, "že jsem nebyl k zastižení" řidič odjede, ačkoli jsem byl doma. Přičemž ale nejsem schopen, koukat z okna dva dny v kuse (jednou mi napsali doručíme to ve středu, nebo ve čtvrtek). Následně toto sdělení odešlu i na potvrzení o objednávce, podporu atd. Výsledek bývá odpověď, že "jasně, žádný problém". Jenže je to tak, že problém je (což si slyšící podpora etc. neuvědomí) a na balík jen napíší "příjemce neslyší".

Tohle se mi několikrát stalo, například řidič poslal SMS (že u mě bude za pět minut - před tím nikdo nic), a já byl zrovna v čekárně u lékaře 1,5 km daleko od domova. Je jistě mrhání časem a pohonnými hmotami, když ke mě jede někdo zbytečně natřikrát. To se totiž povedlo při doručení vibračního budíku. Dvakrát mě řidič "nezastihl" a nakonec to dopadlo tak, že mi budík převzala obsluha v restauraci, kam občas chodím (jak to řidič zjistil netuším) a měl jsem ho o týden později, než kdyby šel Českou poštou, či přepravce komunikoval a domluvili jsme se.

Přitom kdyby byl v e-shopu na přepravce uveden kontakt (písemný - nikoli pouze telefon), bylo by vše v pohodě a domluvil bych se přímo s přepravcem a ne s odesilatelem.

Perfektní to však bylo s dopravou komody. To mě totiž přepravce kontaktoval a po mém následném sdělení, že můj takový telefon je psaní na Skype se se mnou jejich operátorka přes Skype spojila, načež jsme komunikovali v reálném čase, úplně stejně, jako bychom, telefonovali (jen se psalo a ona telefonovala s řidičem). Doručení pak proběhlo "jako na drátkách". Dokonce jsme si i napsali, co má kdo k obědu, když jsem čekal s tabletem před domem.

A celá myšlenka tohoto článku je, neuvádění pouze telefonního čísla zákazníka (ve formulářích povinná položka), ale i kontakty a písemné možnosti komunikace s přepravcem při objednávce v e-shopu.

Srpen 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Jak si představuji telefonování, když neslyším

Ohluchl jsem ve svých 40 letech a i když místo telefonování používám psanou formu komunikace (například e-mail), občas by se mi telefonování hodilo. Zejména když mám pouze telefonický kontakt.

Avšak líbilo by se mi takové volání, kdy bych já telefonoval, čili mluvil do telefonu přímo s volanou stranou a ne takové, jako je prosazováno, přes někoho, komu píšu (to mohu rovnou napsat SMS), nebo to i řeknu do mikrofonu zařízení a on to "přepapouškuje" druhé straně. Zkrátka nelelefonuji já, ale telefonují si dva jiní, přičemž jeden je operátor na lince pro osoby s postižením sluchu a mě napíše, co si říkají, já jemu napíšu, co má říci (na mobilu se fakt "skvěle píše) a on napíše, co jsem řekl (to přeci vím).

-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*

Takto komunikovat nechci (z nejmenovaného webu)

Přepis online probíhá formou chatu mezi přepisovatelem a Vámi. Nejprve se s přepisovatelem domluvíte na podrobnostech k telefonnímu hovoru, přepisovatel vytočí číslo volaného a to, co bude volaný říkat, Vám zobrazí s barevně odlišeným označením @ lékař, @úřad apod.

-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*

Moje představa

Chci volat kamarádovi. Na mobilu spustím spec. aplikaci na telefonování, vytočím číslo a místo, toho, abych dal telefon k uchu, koukám na displej, kde "vidím zvuky v textové podobě", jinak žádný rozdíl.

A kdyby někdo volal mě, zvedl bych hovor (to by bylo automaticky v oné aplikaci) a zase bych mluvil přímo s druhou stranou a na displeji si četl její řeč, převedenou do textové podoby.

Je mi jasné, že pro osoby s postižením sluchu, jejichž primární jazyk je jazyk znakový, je čeština (a mluvení) něco úplně cizího, ale to se řeší tak, že mají tlumočníka znakového jazyka. Já a 490 000 osob z 500 000, s postižením sluchu nechceme nic tlumočit, protože komunikujeme česky (viz průzkum Doc Ing Hrubého http://www.gong.cz/neco-o-me) a tlumočí se z jazyka do jazyka (např. en-cz, nj-ru, cz-znakový jazyk).

My, kteří komunikujeme česky, pouze potřebujeme zprostředkovat tentýž jazyk v jiné formě (písemné). Moc by se mi líbilo, kdyby něco takového doprogramovali v aplikaci eScribeDroid, kterou používám několikrát denně.

Červenec 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Pokud není slyšet zvuk televize, pusťte si titulky

Skryté titulky jsou určeny ke sledování televize, když není z jakéhokoli důvodu slyšet zvuk. Samozřejmě, že nejvíce je využívají osoby s postižením sluchu, ale i mnoho dalších.

Ti, kteří se chtějí zdokonalit v jazyce a porovnávají výslovnost s psanou formou, nebo ti, kteří nechtějí zvukem rušit své okolí, nebo naopak ti, kteří neslyší běžnou hlasitost kvůli hluku (letištní hala, veřejný sportovní přenos).

Například ve Velké Británii sleduje vysílání s titulky asi 6 000 000 diváků, přičemž ve Velké Británii žije přibližně 3 000 000 osob s postižením sluchu. Titulkuje se tam však téměř vše a na veřejných místech se pouští titulky zcela automaticky.

Kde všude lze skryté titulky využít

– V první řadě všude tam, kde je velký hluk a zvuk není slyšet. V restauracích, letištních halách, při veřejném sledování sportovních utkání a další.

– Tam, kde je naopak požadováno ticho. Čekárny u lékařů, nemocniční pokoje...

– Skryté titulky rovněž slouží těm, kteří se zdokonalují v jazyce a porovnávají psanou formu s výslovností.

Skryté titulky vyvoláte tak, že spustíte teletext a zvolíte stranu 888. V programech jsou skryté titulky označeny zkratkou ST.

Červenec 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Pro koho jsou skryté titulky

Skryté titulky jsou primárně určeny pro diváky s postižením sluchu. Zcela neslyšící divák tak může sledovat pořad a nedoslýchavý divák nemusí zesilovat zvuk.
Skryté titulky však nesledují pouze diváci s postižením sluchu, ale i mnoho dalších. Například ti, kteří se chtějí zdokonalit v jazyce a porovnávají výslovnost s psanou formou, ti, kteří nechtějí zvukem rušit okolí, nebo naopak ti, kteří neslyší běžnou hlasitost kvůli hluku.

Víte, že například ve Velké Británii žijí asi 3 000 000 osob s postižením sluchu, ale televizi s titulky sleduje 6 500 000 diváků?

Že se zlepší ostatní smysly při ztrátě jednoho je mýtus

Asi jste se mnohokrát setkali s tím, jak někdo říkal, že když někdo přijde o zrak, že lépe slyší, nebo když někdo přijde o sluch, že lépe vidí.

Není tomu tak. To by museli například ohluchlí odkládat brýle. Lidé bez jednoho z těchto smyslů nemají lepší ten druhý, ale je to způsobeno tím, že jsou jaksi neustále více ve střehu. Nevidomí napínají uši, aby jim nic neuniklo a ti, kdo neslyší zase tak nějak víc používají periferní vidění.

Možná budete namítat, že nevidomí dělají ladiče pian a musí tedy dobře slyšet. Ano. Ladič pian potřebuje dobrý sluch, i když piano či klavír se ladí hlavně na tzv. zázněje (drží se prst na struně a ta se rozkmitá). A ladičů pian je mezi nevidomými asi tolik, jako třeba dirigentů mezi vidomými. Když někdo nevidí, není zase tolik druhů prací na výběr.

Podobné je to bez sluchu. Množství druhů prací je omezeno (kdo neslyší nemůže být např. řidičem tramvaje) a mohli byste si tedy myslet, že neslyšící dělá krejčího, protože dobře vidí - což je nesmysl že?

Samozřejmě je velmi odlišné, jak kdo nevidí/neslyší a vnímá svět okolo sebe. Čím později se o smysl přijde, tím je to "horší" . Pokud někdo neslyší třeba od předškolního věku, má v dospělosti spoustu věcí tak nějak zautomatizovanou. že vůbec na ně nemyslí. Ohluchlý ve středním věku nic zautomatizováno nemá a musí být "pozorný" o to víc.

Třeba já na besedě se školáky:

"Taková ta různá nebezpečí, jako je jedoucí dopravní prostředek, jsou víceméně samozřejmá. Ty "drobné věci" si slyšící ani neuvědomuje. Například vypadnutí něčeho z kapsy, co je slyšet při pádu. Jednou mi při vyndávání něčeho z kapsy vypadly i klíče. Samozřejmě jsem to vůbec nevěděl a nebýt paní, co je sebrala, dohonila mě a podala, přišel bych na to, že je nemám až když bych si chtěl o kilometr dál otevřít. Z toho důvodu mám rád oblečení (bundy atd.) s hodně kapsami (nejlépe zavíracími třeba na zip), kdy si mohu dát věcí buď samostatně, nebo podle toho, jak a kdy je vyndávám. Jedna kapsa klíče druhá něco na psaní, třetí kapesník a mobil...

Nebo jsem už také vytrousil stylus (ovládací pero) od PDA (kapesní počítač). Někde mi vypadlo, neslyšel jsem to a nové stálo 300 Kč. :-(

A pozdravení známého na ulici. Většinou koukám, aby mě nic nepřejelo, nespadlo na mě, nepřerazil se atd. a nekoukám moc po lidech, které potkávám. Když pak někdo řekne: "ahoj", ani o to nevím a jsem za nevychovance.

Červenec 2016
Zdroj: blog Ztlumeno

Smartphone jako logopedická pomůcka pro nácvik mluvení

Konečně jsem to sepsal. K logopedce chodím jednou v týdnu od roku 2004. S diktováním do tabletu/mobilu mě totiž napadlo, že by to šlo využít i na jakési "domácí cvičení". Sám to i dělám, protože s mými ochrnutými lícními nervy špatně mluvím. Diktuji třeba města, řeky, hory, barvy... a koukám, co se mi napsalo.

Tomu, kdo mluví dobře, se při hlasovém zadávání Google napíše téměř vše dobře. Chce to však mluvit v celých větách, nebo u těch "seznamů", říct nejméně 3 barvy/města/řeky atd. Automat totiž nemá logické myšlení a rozpoznává z okolních slov, nebo ze známých frází. Je to "rychlý blbec", jak s oblibou říkám počítačům.

Samozřejmě, že by to byl pouze jakýsi doplněk k logopedii v ambulanci. Prostě jen na takové domácí cvičení, zejména třeba pro afatiky. A není k tomu potřeba nic složitého. Stačí nějaký ten smartněco (smartphone/tablet), který umožňuje zadávání textu hlasem (to dnes snad všechny). Je úplně jedno, v jakém programu se diktuje, stačí stisknout na klávesnici symbol mikrofonu (zkuste si). Do starších verzí Androidu se však muselo stahovat, instalovat, případně povolit v nastavení "hlasové zadávání". Jak to je na přístrojích od Apple (iPhone/iPad), nevím. Hlasové zadávání na nich je, ale nikdy jsem přístroj od Apple neměl. Samozřejmě je potřeba připojení přístroje k internetu, například přes domácí Wi-Fi (router), nebo datové (SIM karta).

Hlasové zadávání jde v čemkoli, kde se dá psát (e-mail/SMS/Skype/atd.), ale pohodlnější to však je v nějakém textovém editoru. Osobně používám "Jota text editor". Přehled volně dostupných editorů (zadarmiko) pro Android je třeba na http://tabletnet.cz/android/746-test-volne-dostupne-textove-editory-pro-android

V Jota text editoru jde nastavit velikost a barvu písma, barvu pozadí a mnoho dalšího, což u zadávání v e-mailu/atd.) ne. Navíc je okno editoru přes celý displej a nejsou rušivé prvky, jako formátovací panel, smajlíci a podobně.

Nedá mi to a musím také zmínit aplikaci pro osoby s postižením sluchu. Je to eScribeDroid (http://www.transkript.cz/index.php/nase-sluzby/pro-neslysici), která kromě toho, co je prima v textovém editoru, zalamuje řádky (velmi přehledné), umí i skupinový přepis, nebo přepis živým přepisovatelem/kou (prima třeba na úřadě). Aplikace je funkční jen s registrací (běžné hlasové zadávání ne).

Březen 2015
Zdroj: blog Kratochvíl

Vy neumíte odezírat?

Myslet si, že kdo neslyší, umí automaticky odezírat na sto procent, případně komunikovat ve znakovém jazyce je jako myslet si, že ten, komu amputují nohu, umí po probuzení plynně somálsky a dělat, že odezřu vše, co mi říká neznámý (nenakoukaný) člověk, je jako kývat "ano" při odborné přednášce o bertolomii,

V bance

Kráťa: "Dobrý den, já jsem úplně hluchý a vy tu na pobočce máte on-line přepis pro neslyšící, tak bych se potřeboval na něco vyptat ohledně mého účtu."

Pracovnice: "Dobrý den a co potřebujete?"

Kráťa: "Nevím, co říkáte, protože nic neslyším. Abych to věděl, spusťte ten přepis."

Pět minut hledání přístupových údajů k přepisu a telefonování o rady, mezi tím dotaz pracovnice: "Vy neumíte odezírat?"

Kráťa (otázku odezře): "Ne. A vy?"

Lecos samozřejmě po letech neslyšení odezřu. Na rozhovor to však není a na rozhovor v bance, kde záleží na každém slovíčku už vůbec ne. I kdybych uměl odezírat perfektně, stejně se nikdy neodezře

vše řečené, ale musí se domýšlet. A nehodlám se při jednání v bance plně soustřeďovat na to, abych odezřel slova, ale chci se soustředit na obsah sdělení.

Napadá mě přirovnání s vozíčkářem. Představte si dotaz: "Vy neumíte jezdit po schodech?" Vozíčkář sice s úsilím zdolá jeden nízký obrubník (hluchavka odezře leccos), místo schodů ale pojede výtahem (výtah = přepis pro ohluchlé). Připusťme, že by uměl vyjet po schodech do prvního patra, nemohl by se však u toho bavit o něčem důležitém (...tak bych se potřeboval na něco vyptat ohledně mého účtu). Komické, že?

Znám spoustu lidí, kteří neslyší a odezírají "jak z praku" avšak nikdy jsem se nesetkal s tím, že by poprosili o zopakování sdělení. I slyšící dělají: "Cožeee?" A když takové stoprocentně odezírající lidi poprosíte o zopakování třeba: "Karel Kohout věděl hlavní město Vietnamu," odpoví často třeba: "Jo, jasně."

Leden 2015
Zdroj: blog Kratochvíl

Jak jsem se stal netvalidou

"Ty už seš jasnej," napsal mi Karel, když jsme spolu seděli při zlatavém moku a fandili tenistům. Karel a všichni ostatní mi totiž musí psát, protože jsem v roce 2003 ohluchl a odezírat neumím. Něco samozřejmě ano, ale na rozhovor to zdaleka není.

"Proč myslíš?"

"Furt máš v ruce něco s internetem. Když ne tablet, tak mobil a věřím tomu, že doma div nezavaříš počítač. Ty nejsi invalida, ale přímo netvalida. Pojď si raději povídat."

"Vždyť si povídáme."

"Povídáš pouze ty, já musím psát."

"Až bude technika, či služba on-line přepisu funkční kdekoli a kdykoli, budeš také pouze povídat. Zatím je to ale tak, že automatický převod řeči do písemné podoby přes internet, kdy se diktuje do mobilu, není v hlučném prostředí, jako je tady, moc použitelný. A aby automat přepisoval spolehlivě, je potřeba rychlý internet, alespoň 3G, ne jen EDGE, jako je tady.

Co se týče sociální služby on-line přepisu, která funguje podobně, jen řeč nepřevádí automat, nýbrž doslovné přepisuje živý přepisovatel, tak tam je zase největší brzda finance. Zatím se tímto způsobem přepisuje jen v některých bankách, které to platí. Snad to někdy bude tak, že se bude přepisovat kdekoli a kdykoli. Avšak přepisování tlachání u tenisu při pivu a podobně bude třeba až za 5 let, nebo možná nikdy, protože to je nejméně potřebná věc. Navíc i on-line přepis s živým přepisovatelem běží pouze na rychlém internetu a na EDGE se ani nespustí."

"V televizi říkali, že jdou ti Švýcaři na záchod, proto se nehraje."

"Vím."

"Jakto, že to víš? Vždyť tam nejsou titulky."

"To je jedna z mých fint. U sportů bývají titulky málo a to jen na ČT 4. Koukám tedy na televizi, pustím si k tomu on-line reportáž iDnes na mobilu a tam si čtu, co se děje.

Tobě to pak připadá, že stále jen koukám na mobil, jenže já si právě čtu to, co ty slyšíš."

"Ale stejně jsi cvok. Internetuješ tu pořád."

"Je to hlavně proto, že nemohu třeba telefonovat jako ty a vše vyřizuji přes internet e-maily a podobně. Internet je můj hlavní komunikační nástroj možná tak na 90 %.

Nebo informace. Ty třeba slyšíš zprávy v rozhlasu, nebo když se někdo o něčem baví a já si musím ty zprávy někde přečíst, abych věděl, co se děje."

"To tvé sledování sportu nemá chybu. Nic takového by mě nenapadlo. Ale je fakt, že když někdo slyší, ani nepřemýšlí nad tím, jaké trable mají ti, co neslyší."

"A jak jsi přišel na toho netvalidu?"

"To 'in' je zápor přídavného jména (indiskrétní = všechno vykecá) a 'validní' je 'platnost', takže 'internetově platný'."

"Jenže to slovo je z latiny, kde to znamená: nesilný, nemocný, nezávažný..."

"Jasně, že to má původ v latině, ale dnešní svět je plný anglických výrazů a proto jsem to takto zaonačil. I když možná ne zas až tak moc, jelikož i anglický výraz má vlastně původ v latině. Děláš webové stránky, kde se právě slovo validita skloňuje horem dolem. Zkrátka je to něco jako dolar (původ tolar)."

"Sice jsi to asi napsal v žertu, ale svým způsobem to je pocta."

Leden 2015
Zdroj: blog Kratochvíl

Jsem ohluchlý hudebník a hudba mi je lhostejná

Často se mě někdo ptá: "Štve tě, že neslyšíš hudbu?" Je to logické, zejména když jsem byl 20 let hudebník a pak přišel o sluch. Rovněž se v době, kdy vídáme spoustu lidí se sluchátky na uších, vkrádá taková otázka na jazyk jaksi sama.

Od doby, kdy neslyším je mi veškerá hudba zcela "šumafuk". Jednou jsem žertoval, že hudba je jakýsi uklidňující prostředek pro slyšící kvůli "zvukovému smogu", co musí celý den poslouchat. Když člověk onen "zvukový smog" neslyší, nepotřebuje uklidňující prostředek. Já opravdu po hudbě vůbec netoužím. Setkávám se však s tím, že po hudbě touží neslyšící, kteří ji vlastně nikdy pořádně neslyšeli (neslyší od narození, nebo od útlého věku). Ti musí mít pocit, že jsou ochuzeni o něco úžasného. Nebo ti, kdož ji dobře (od narození, nebo od útlého věku) neslyší ani s hodně výkonnými sluchadly. Když je hudba potichu, neslyší ji a když nahlas, začne sluchadlo pískat atd., že se jim z toho div nerozskočí hlava a to musí být k zlosti. Bylo to žertování, ale možná na tom opravdu něco je.

Přirovnám to k čerstvému vzduchu. Když budete v zakouřené restauraci (zvukový smog), bude úplné blaho, vyjít ven na čerstvý vzduch (hudba). Nebo budete žít ve městě se smogem a bude prima, když budete v lese. No a když nejsem ani v restauraci, ani ve smogu, nýbrž "na čerstvém vzduchu", netoužím po ještě čerstvějším.

Je to podobné jako když je někdo v nezakouřené místnosti a vyjde ven, ani mu nepřijde rozdíl mezi vzduchem. Nebo když někdo žije na vsi, kde není smog, možná se ani nevšimne rozdílu "kvality vzduchu", když je v lese.

A když půjdu v té filosofii ještě dál, nevnímám barvy zvuků (barva hlasu, barva zvuku hudebního nástroje atd.). A to by se zase mohlo přirovnat k vůním. Necítím vůni lesa, rozkvetlé louky, ale když jsem na té louce, nemám potřebu voňavějšího a čerstvějšího povětří (když neslyším zvukový smog nemám potřebu "rekonvalescence hudbou").

Hudba mi je tedy zcela lhostejná (přitom mi v hlavě stále něco hraje.

Není mi však lhostejné to, co mi kdo říká, jelikož to nevím a potřebuji sdělení v písemné formě.

A to mě štve.

Leden 2015

Zdroj: blog Kratochvíl

Jak (ne)pletou ostatní se slovem neslyšet

Jelikož nikdy a nikde na konferenci/ semináři/atd. není čas na "plamenné diskuze", otevírám toto téma takto. Podle mě je strašně zmatečné (ale možná to je záměrně) prezentovat lidi jako neslyšící a Neslyší s tím, že jde o dvě rozdílné skupiny lidí s postižením sluchu. Nikdy a nikdo neumí vyslovit "n" a "N", aby to šlo poznat.

Mnohem lepší by bylo, uvádět Neslyší jako třeba "Deaf culture" - zčásti počeštěně "DEAF kultura" a nebrat lidem, kteří neslyší sloveso "neslyšet".

Je to totiž úplně stejné, jako říkat cizinci a Cizinci s tím, že cizinci by byli všichni cizinci v ČR a Cizinci by byli pouze třeba Vietnamci. Také neexistují nevidomí (ti co nevidí později) a Nevidomí (ti, co nevidí od narozeni), nebo vozíčkáři a Vozíčkáři. Rovněž to je podobné tomu, jak si firma Apple přivlastnila a patentovala zaoblené rohy, načež se soudila s jinými výrobci, kteří měli na svých přístrojích také zaoblené rohy. A úplně se bojím, že v USA půjde patentovat snad i červená barva.

Nechceme přeci ostatní plést (nebo jo?)

Jak je neslyšící a Neslyší zmatečné?

Malé "n" a velké "N" se nedá z řeči poznat. Nelze to vyslovit, aby se to poznalo a nikdo neví jestli se mluví o neslyšících (těch, kteří neslyší), nebo o Neslyšících (Deaf - skupina prelingválně neslyšících). Z toho pak vznikají zmatky. Například APPN (Agentura pro neslyšící – dnes Tichý svět) vyjednala tablety do nemocnic a lidé si mysleli, že to je pro všechny občany ČR, kteří neslyší. APPN však celou dobu myslela pouze Neslyší (Deaf), nikoli všechny neslyší (ty, kdo neslyší - třeba senioři). Nebo "Tichá linka". Protože z řeči nejde poznat, jestli se jedná pouze o neslyší znakující, nebo o všechny, kdo neslyší a protože ani titulky (případně přepisovatelé/ky) v TV nerozlišují n/N, nikdo nevěděl, o kom vlastně mluví a lidé posílali příspěvky s přesvědčením, že to je pro všechny, kdo neslyší (např. dědeček v nemocnici). Příkladů je mnoho.

Z průzkumu Doc. Ing. Jaroslava Hrubého

V roce 1998 byl v časopise Speciální pedagogika (č. 2) publikován článek Doc. Ing. Jaroslava Hrubého s názvem Kolik je u nás sluchově postižených? Článek shrnoval výsledky rozsáhlé dotazníkové akce na českých školách pro sluchově postižené (v rámci projektu finančně podporovaného MŠMT ČR).

Z výsledků této akce mimo jiné vyplývá:

- V České republice je zhruba 0,5 milionu sluchově postižených. Z nich naprosto rozhodující část tvoří starší lidé, jejichž sluch se zhoršil z důvodu věku.
- V České republice je zhruba 15 000 sluchově postižených, kteří se s vadou sluchu narodili, nebo jejichž vada vznikla v dětství. To je asi 1,5 promile populace.
- V České republice je asi 3 900 osob s praktickou hluchotou (tj. se ztrátami sluchu většími než 70 dB) a asi 3 700 osob s úplnou hluchotou (tj. se ztrátami sluchu většími než 90 dB), která trvá od narození nebo vznikla před započetím nebo v průběhu školní docházky.
- Prakticky a úplně hluchých osob, jejichž vada sluchu trvá od narození nebo vznikla před započetím nebo v průběhu školní docházky, je v České republice asi 7 600, tj. asi 0,76 promile populace. Celkový počet prakticky a úplně hluchých však bude mnohem větší, protože zcela ohluchnout je možné i ve vyšším věku.
- V České republice je asi 7 300 uživatelů znakové řeči. (Poznámka - dnes se používá termín "znakový jazyk" a uživatelů bude tak 10 000)

http://www.gong.cz/neco-o-me

Mé rozdělování

Jsou pouze ti, kdo slyší, nedoslýchaví a neslyší. Neslyšící jsou pro mě všichni ti, kdo neslyší bez jakýchkoli pomůcek natolik, aby rozuměli řeči.

neslyšící - Deaf kultura

Nedoslýchaví a neslyšící, jenž se hlásí k znakovému jazyku jako ke svému primárnímu a vyznávají kulturu této jazykové a kulturní menšiny (viz dále).

neslyšící – ohluchlí

Komunikují česky, kulturu vyznávají stejnou, jako před ztrátou sluchu.

Obě skupiny neslyšících osob jsou tedy neslyšící (protože neslyší) a dělí se na Deaf a ohluchlé. Tím nejde udělat ono zmatení (jelikož nejde vyslovit n/N).

Když tedy někdo uvádí "n/Neslyšící", jsou to všichni, kdo neslyší a případným dalším doplněním (Deaf, ohluchlí) doplní o koho jde.

No a z celého srdce přeji Deaf, aby byli státem uznáni za kulturní a jazykovou menšinu a aby mohli pro tuto menšinu čerpat například dotace (a věci pro menšiny) z EU, což nebudou moci, pokud půjde o toto zmatení, jelikož v případě n/Neslyšící budou vždy argumenty, že senior/ka co přijde o sluch nezačne najednou komunikovat v jiném jazyce, vyznávat jinou kulturu než dosud, či žít v nějaké komunitě.

Je mi jasné, že tímto "píchám do vosího hnízda", ale tohle (přivlastnění si slova neslyšet) mě doslova vytáčí už 11 let (tak dlouho neslyším).

Listopad 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Neslyšíme a jdeme vyřizovat na úřad

Skvělý počin udělalo nakladatelství Pařez & Tetřev, když uvolnilo několik rad z připravované knihy "Breviář náhle ohluchlých" a už před vydáním se lze připravit například na návštěvu úřadu.

Ohluchli jste a potřebujete vyměnit nějaký průkaz?

Je to jednoduché. Je dobré si před návštěvou úřadu zjistit, co všechno budou chtít a jít na úřad připraveni. Nejlepší však je, vzít s sebou rovnou všechny listy, které vám přijdou užitečné (např. rodný, oddací, rozvodový, úmrtní, kulové eso, čtyřlístek a list papíru z tiskárny na psaní).

Také fotografii. Nesnažte se vyfotit mobilem před zrcadlem a upravovat pak fotku v grafickém editoru, abyste vypadali mladší, ale zajděte k profesionálnímu fotografovi.

A jdeme na úřad

Zaklepete na příslušné dveře a protože neslyšíte, jak se ozve "moment", vezmete po chvilce za kliku a vstoupíte.

Značnou pozornost přítomných v místnosti na sebe strhnete hned pozdravem. Vy totiž pozdravíte úplně normálně, ale přítomní se budou domnívat, že v tiché místnosti to je řvaní (nevíte, jestli tam je ticho, nebo třeba rámus z ulice, či nehraje nějaká hudba - obzvláště o Vánocích, kdy se pouští už od listopadu koledy), takže se na vás všichni po pozdravu otočí.

To je jasný signál, že se vám chtějí věnovat.

Ačkoli je před vámi zjevně klientka, směle přednesete svůj požadavek, jelikož ona jen bude stát s otevřenou pusou, nebude nic namítat a asi bude zvědavá na komunikaci, protože ihned po pozdravu řeknete, že neslyšíte a musí se vám psát.

Úřednice řekne pár vět, ale vy zavrtíte hlavou a zopakujete, že neslyšíte a potřebujete to napsat.

Úřednice věty zopakuje víc nahlas. Vám to však nebude k pomoci, protože nejste nedoslýchavý/á, ale neslyšíte vůbec, na což jí upozorníte a znovu požádáte o napsání. Úřednice vzdá nějaké vysvětlování, vezme si papírek 8x8 cm a bude se na něj snažit napsat oněch pár vět, což se jí samozřejmě nebude dařit (pokud nebude psát dvoumilimetrovým písmem), protože se jí to tam nevejde a psát na monitor ji nenapadne. Nyní přijde vás čas na vytažení listu papíru z tiskárny a se slovy: "Tady se vám bude psát lépe," ji ho podáte.

Když vám konečně napíše, co všechno je k výměně průkazu potřeba, vytáhnete vše potřebné (jelikož budete připraveni) a zeptáte se, kdy máte přijít.

Pozorně si přečtěte (vyluštěte) rukopis, abyste si nespletli "za 15 dní" s "patnáctého", když je dvanáctého.

To by by nebylo jaksi fair play, jít požadovat nový prukaz dříve, než trvá jeho výroba, protože oni to musejí nejdříve nějak schválit, případně si ověřit u odborného lékaře jestli jste nezačal/a zázračně slyšet, nebo něco podobného.

Říjen 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Komprimovaná sdělení

Často se mi stává, že někdo při jednání, zejména v bankách a na úřadech řekne tři souvětí a po mém oznámení, že nic neslyším, odezírat neumím a potřebuji sdělení napsat, si vezme papírek 8 x 8 cm. Svou řeč na něj pak napíše komprimované do pěti slov (víc se mu/jí tam nevejde - pokud nepíše třímilimetrové blešky). Pravděpodobně v důvěře, nebo přímo v přesvědčení, že umím oněch pět slov dekomprimovat zase na tři souvětí.

Ona důvěra mě samozřejmě těší. Nicméně tak dobrý, abych z pěti slov udělal dvacet nejsem a domnívám se, že málokdo (možná dokonce nikdo).

Protože u sebe neustále nosím tužku a blok zhruba velikosti školního sešitu, vyndávám blok hned ve chvíli, kdy se mi chystají napsat tři věty na papírek se slovy: "Já mám něco lepšího, na to se Vám sdělení vejde, na papírek by se nevešlo."

Jasně. I na větší papír napíše sdělení komprimované, ale už jen třeba z poloviny (do deseti slov), jelikož není omezující velikost psacího prostoru.

Bezva je, když si rovnou vezmou A4 (kancelářský papír), to je ale tak u tří z deseti a úplně super, když natočí monitor a píší v textovém editoru, kde se dá zvětšit písmo (dvakrát z deseti). Úplně nej však je, když nepíše, ale pouze mluví a použije přepis on-line, kdy přepisovatel/ka napíše doslova to, co říká, protože se nemusíme ani jeden soustředit na slova (ten škrabobis se fakt někdy ani nedá vyluštit), nýbrž na obsah sdělení, což je to důležité pro obě strany. Druhá strana se totiž nemusí ani soustředit na gramatiku, případně na překlepy (které mi vůbec nevadí, ale druhé straně ano) a je to úplně stejné, jako když se baví se slyšícím.

Kromě komprimovaných sdělení však existují i tzv. "copy sdělení". To jsou taková, kdy mi někdo něco řekne a po oznámení, že neslyším a potřebuji to napsat zvýší hlas a zopakuje to.

Po informaci, že nejsem nedoslýchavý, ale že neslyším vůbec nic, často následuje ještě hlasitější opakování (několikrát už se i snažili řvát mi přímo do ucha).

Po sdělení, že opravdu nevím, co říká a musí se mi psát, si druhá strana myslí, že jsem nějaký nechápavý, nebo že nechci rozumět (což chci a několikrát žádám o napsání). Jenže nechápavá je pravděpodobně ona druhá strana a já v tu chvíli přecházím na taktiku "mlčoch". To totiž začnu mluvit bez hlasu a jen čekám na chvíli, kdy druhá strana řekne/naznačí (dá se to odezřít/poznat), že neví, co říkám.

"Já zase nevím, co říkáte Vy, tak jsme na tom stejně,"

řeknu už zase s hlasem a o nechápavosti si myslím své. Kdyby to napsal/a rovnou, po prvním požádání o psaní, ušetřili bychom nakolik minut a "copy sdělení".

Říjen 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Nejlepší kompenzační pomůcka je pro mě internet

Když někdo přijde o sluch ve středním věku a později (senioři prý každý třetí), je veškerá mluvená komunikace v háji, protože nikomu nerozumí a sdělení potřebuje v písemné formě.

Skvělou kompenzační pomůckou je těmto lidem internet, kde se dá najít většina potřebných informací. Dá se přes něj nakupovat, vyřizovat bez osobní účasti, komunikovat a mnoho dalšího.

Osobně to již 11 let praktikují tak, že když potřebuji něco vyřídit (např. výměnu průkazu), nejdříve na úřad napíšu e-mail, kde uvedu, že neslyším a že bych potřeboval vyřídit co nejvíce touto cestou, jelikož při osobním jednání je se mnou bídná komunikace. Vyptám se, co vše budu potřebovat, domluvím se kdy přijdu atd.

Na úřadě pak už ví, kdo jsem, co chci, já zase vím, co chtějí oni a vše jde jako po másle, bez zbytečných

nedorozumění při komunikaci, jen třeba něco podepíšu/zaplatím/etc.

Jasně úplně vše vždy přes e-mail vyřídit nejde a je potřeba komunikovat. Na to je skvělý pomocník online přepis, známý též jako eScribe (profesionálně a osobám s postižením sluchu zdarma poskytuje sociální firma Transkript online).

eScribe

Slova jsou přenášena ze vstupního zařízení přes internet do sluchátek přepisovatele, jenž přepisuje, co slyší. Přepisovatel může být třeba na druhém konci planety, nebo doma v Horní Lhotě.

Snad se v budoucnu dočkáme toho že na úřadech a v institucích bude samozřejmostí mít tablet s online přepisem a když přijde osoba, jenž neslyší, spustí se na tabletu přepis.

Ono to má velkou výhodu i pro druhou stranu. Není třeba, soustředit se na psaní (třeba kvůli chybám), ale jen na obsah sdělení. Zejména tam, kde umí spletená desetinná čárka natropit značné škody, je soustředění se na práci (místo na psaní) potřeba. V podstatě to je jako komunikovat se slyšícím.

Zatím o tom však jen básním (nebo spíše "písním").

Život je jen náhoda

Život je jen náhoda,
nejdřív slyšíš, a pak sluch odchází,
život plyne jak voda
a rázem jsi v nesnázích.

Leckdo smutku propadá,
někdo dříve a někdo později,
někdo se však nevzdává
a neztrácí naději.

Až uvidíš v životě zázraky,
které jen internet umí
pak odložíš poslední rozpaky
a porozumíš.

Že internet pomůže,
mnoho věcí se přes něj vyřeší.
Ten kdo slyšet nemůže,
má to hned jednodušší.

Pramínek hlasu

Když měsíc rozlije, světlo své po kraji,
mikrofon přiblížím, ke rtíkům tvým.
Ačkoli neumím, vůbec odezírat,
budeš jen diktovat, porozumím.

Pramínek hlasu, půjde přes internet,
server ho zpracuje a pošle zpět.
V textové podobě a já si to přečtu,
neslyším vůbec nic, už deset let.

Čtení mi pokazí, teprve svítání,
vybitá baterka a modré nebe.
Od hlasu který jsem, nikdy nezaslechl,
nový den bez netu, mě vždycky zebe.

A někde na serveru, docela ztracený,
zbude tam po tobě, jen pramínek hlasu.
Nebudu dobíjet, dál chci ležet zasněný,
přepis je vypnutý a mám dost času.

Ohluchlá sestřenice

Měla vlasy samou loknu jé, jeje
ráno přistoupila k oknu jé, jeje.
Vlasy samou loknu měla a navíc i neslyšela
a navíc i neslyšela jé, jé, jé.

Nutno ještě podotknouti jé, jeje
že už jí nic nezarmoutí jé, jeje
Už má přepis na tabletu a rozumí všemu světu
a rozumí všemu světu jé, jé, jé.

Jednou tablet nevzala si jé, jeje
odezírat chtěla asi jé, jeje.
Jednou tablet nevzala si, pak si z toho rvala vlasy.
Pak si z toho rvala vlasy jé jéjé

O vlasy už nestará se jé, jeje
všude nosí tablet zase jé, jeje
Nemusí už hádat slova, vše má přepsané doslova
Vše má přepsané doslova jé, jéjé

Říjen 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Bezbariérovost? Jak pro koho

Často se leckde chlubí, že mají cosi bezbariérového, ale už se nechlubí tím, že to je bezbariérové pouze pro nějakou část osob s postižením.

Typicky se vydávají za bezbariérová taková místa, kde jsou nájezdy pro lidi na vozíku (nebo vchod do budovy bez schodů). Avšak nejsou vůbec bezbariérové pro ty, kteří neslyší, nebo pro nevidomé.

Mnohokrát jsem se setkal s tím, že budova, označená jako "bezbariérová" měla domovní zvonky bez světelné signalizace bzučení otevírání dveří po zazvonění a lomcoval jsem půl minuty dveřmi, jestli se otevřou (a když někdo, ke komu jsem šel, zabzučel o vteřinu déle, než jsem lomcoval, zvonil jsem znovu, jako trubka).

Je sice krásné, že jsou ony zvonky ve výšce, aby na ně šlo z vozíku dosáhnout, ale co je to např. platné někomu, kdo špatně (nebo vůbec) vidí a neví, který zvonek zmáčknout? Kdyby byl na tlačítku, nebo na jmenovce vedle třeba polorelief trojúhelníku, aby se to dalo poznat hmatem a na dalším zvonku zase kolečko, určitě by to bylo přívětivé.

V problémech lidí na vozíku, ani v problémech těch, kdo nevidí se vůbec nevyznám a budu tedy psát o některých bariérách nás, kteří neslyšíme. Nebudu psát o bariérách v dopravě (kterých je mnoho a už jsem o nich i psal viz např. http://ladislavkratochvil.blog.idnes.cz/c/161932/Bariery-v-prazske-hromadne-doprave.html), takže jen o bariérách budov.

Jak jsem zmínil. To je onen zvonek bez světelné signalizace bzučáku otevírání dveří. Pak třeba přivolání pomoci, když se zastaví výtah. Mohlo by tam být minimálně tel. číslo, na které jde poslat SMS a ze kterého někdo i odpoví.

U zavírání dveří výtahu také často není žádná světelná signalizace. A co třeba hlášení různých rozhlasů bez vizuální alternativy? Nebo i pouhé vyvolávání čísla pacienta, který je na řadě, sestrou v čekárně u lékaře, kdy neslyší pacient netuší, co se říká (nebo co když se ozve za pootevřenými dveřmi "další")?

Je toho opravdu nejméně 35 spoust.

Nejvíc mi však vadí označení nemocnic jako bezbariérových, které dostaly do užívání tablet s tím, že to je bezbariérové pro ty, kdo neslyší (třeba tady http://www.parlamentnilisty.cz/politika/obce-volicum/Nemocnice-v-Nachode-a-Rychnove-nad-Kneznou-komunikuji-s-neslysicimi-335214).

Tato služba je totiž pouze pro ty, kteří komunikují ve znakovém jazyce a nikoli pro všechny, kdo neslyší. Myslet si, že kdo neslyší, automaticky umí znakový jazyk, je podobné, jako myslet si, že když někdo oslepne, umí najednou finsky.

Škoda, že tablety nebudou moc využity. Ony by byly, kdyby byly pro všechny osoby se sluchovým postižením. Pro ty, jenž neslyší a komunikují česky je dosud v nemocnicích pouze "papír a tužka". A to už existuje i profesionální on-line simultánní přepis.

Čili na tabletech v nemocnicích by měl být i program na přepis on-line a pacient by si vybral, jestli chce komunikovat ve znakovém jazyce, nebo česky. Pak by byla nemocnice bezbariérová vzhledem k neslyšícím. Nejvíc lidí s postižením sluchu jsou ti, kteří přicházejí o sluch věkem a těch bude v nemocnicích nejvíc (z velmi špatně slyšících, či neslyšících pacientů).

Tablety do nemocnic jsou hrazeny z veřejné sbírky. Když lidé během adventního koncertu dávali prostředky na tablety, domnívali se, že je dávají pro všechny, kteří neslyší a ne pro pouhých zhruba 10 000 osob se sluchovým postižením, když nás v ČR je asi 500 000 (Průzkum Doc. Ing. Hrubého).

Jenže ony tablety jsou do nemocnic dodávány s tím, že to je bezbariérové pro všechny, kdo neslyší a nemocnice si přiřazují nálepku "bezbariérová".

A nejlepší je, že se proti tomu ohrazují i samotní neslyší komunikující ve znakovém jazyce, jelikož i ve znakovém jazyce jsou různá "nářečí" a mají obavy že tlumočníkovi/ci z Prahy nebudou rozumět tak, jako místnímu, když jsou třeba z toho Náchoda.

Navíc mají obavy i samotní tlumočníci, že je tablety pošlou na pracák (přitom se stále všude možně píše, jak je tlumočníků nedostatek).

5. září 2014 ...

Tlumočníci se obávají, že jim elektronické zařízení zaváděné ve středočeských nemocnicích sebere obživu.

http://data.5plus2.cz/5p2pdf/2014/09-05/20140905DQH000_PETPLUSDVA_QH-BENESOV.pdf

Září 2014

Zdroj: blog Kratochvíl

Jak se ptát, když člověk neslyší

Představte si, že byste se zeptali neznámého člověka: "Prosím Vás, kde je tady nejbližší bankomat?" A on by odpověděl něco jako: "Po bozíke hig ma graní iiiu." Rozuměli byste, co říká?

A ještě lepší by to bylo od někoho, kdo je vstřícný, sdílný a řekne co nejvíce přesných informací: "Po bozíke hig ma graní iiiu a an e šlury tum hezge zbotiregmy."

Ačkoli odpověď byla: "To musíte na hlavní třídu a tam je žlutý dům České spořitelny." Ten, kdo přijde o sluch ve středním věku a později, odezře právě něco podobného, jako onu zkomoleninu a neví nic. Nebo po letech neslyšení třeba polovinu a zbytek se pokouší domyslet dobře, či špatně (jako já). Mistři odezírači (30 let neslyšení a vic) odezřou třeba 85 % a zbytek se domyslí (někdy správně) z kontextu. Některé hlásky se totiž ani odezřít nedají, protože jsou "neviditelné" (g, h. ch, k – zkuste si před zrcadlem) jiné jsou viditelné jaksi napůl, nebo jsou snadno zaměnitelné (d, t, n, b, p, m - záleží i na následující - jinak se odezírá "na" a jinak "ně").

I když se člověk, co ho opustil sluch učí odezírat celou dobu (ostatně nic jiného mu nezbývá), kdy neslyší (já třeba chodím na logopedii snad už deset let jednou v týdnu), stejně to je z větší části domýšlení si a záleží především na kontextu.

U lidí, kteří jsou zvyklí plně rozumět celý dosavadní život, pak funguje i jakási psychická zábrana. Nechtějí se domýšlet, jelikož to je nejisté a chtějí rozumět i nadále zcela a plně.

Jasně, k tomu je prima napsání sdělení. Jenže někde na ulici je otravné vyndávat papír a tužku, zejména právě neznámým lidem. Neví se totiž, jestli dotyčná osoba nepotřebuje třeba brýle, které má někde v kabelce, nebo je ani nemá u sebe, nebo se stydí za prasopis apod.

Mnohem lepší je, zeptat se tak, aby tázaní mohli pouze kývnout ano/ne/nevím.

Základní průpravu na takové ptaní se, jsem získal kdysi ve školní družině (kdybych tušil, že se mi to bude hodit, byl bych pilnější), kde jsme s oblibou hráli "na řemesla". To si jeden myslel řemeslo, ostatní se ho vyptávali a on mohl odpovídat pouze ano/ne/nevím. Kdo řemeslo uhodl, vyměnil si s ním místo a začalo se znovu. Ony dotazy byly v podstatě vylučovací metody a začínalo to často: "Máš v práci monterky/plášť/kravatu?" a od toho se odvíjely další otázky.

S bankomatem v neznámém městě s neznámou osobou bych to zkusil nějak takto:

"*Dobrý den, nic neslyším a potřebuji se na něco zeptat. Pokusím se ptát tak, abyste mohla pouze kývat a nemuseli jsme tahat papír a tužku. Ju?*"
"*Ano.*"
"*Je tady někde poblíž bankomat?*"
"*Ano.*"
"*V této ulici?*"
"*Ne.*"
"*Támhle na hlavní třídě?*" *(to by mě napadlo, že by tam mohl být)*
"*Ano.*"
"*Děkuji. Ještě mi prosím ukažte rukou na kterou stranu mám jít až přijdu na hlavní třídu.*"
"*Ukázání vlevo/vpravo/rovně.*"

Na hlavní třídě bych se nejdříve rozhlédl, jestli neuvidím logo banky a případně se zase někoho zeptal.

Září 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Titulky s úpravou pro neslyšící diváky jinde, než v televizi

Když jeden neslyší, nemůže chodit do kina, protože v kinech nejsou titulky s úpravou pro diváky s postižením sluchu. Občas se sice někdo o něco pokouší, ale to bývá převážně paskvil, kdy udělá z těch, kdo neslyší nechápavé debily a z filmu slovník synonym, nebo slovník naučný, ačkoli si dá s titulkováním strašně práce.

Slyšící se také třeba často diví tomu, že neslyšícímu divákovi nestačí pouhé překladové titulky a čekají až bude film v televizi, opatřen titulky skrytými (teletext 888). Psal jsem o tom v článku Stáhni si film a k němu titulky.

Vyrobit titulky vhodné pro neslyšící diváky jistě není "levou zadní". Musí se např. vymyslet barevné schéma (barvy hlasů postav), popisovat zvuky, které nejsou vidět v obraze (zvoní domovní zvonek, tiché kroky na schodech...) s popisy zvuků se titulky i jaksi "nafukují", přičemž se musí stíhat promluvy postav a spousta dalších věcí. Nezkušený (případně arogantní a nepoučitelný) slyšící titulkář/ka se zase logicky nemůže vžít do neslyšícího diváka a často tak vznikne nekoukatelný paskvil, kdy se film víc čte a "luští", než sleduje, nebo ony "naučné titulky", jak jim říkám.

Naučné titulky jsou ty, kde jsou v každém dialogu vysvětlivky, co nějaké pronesené slovo znamená.

Nejhroznější, co jsem kdy viděl byly u filmu "Občan Havel" na DVD. Tam byla v závorkách synonyma snad v každé větě a vydržel jsem na něj koukat jen několik minut. Několik příkladů abyste byli v obraze:

cením = vážím
kontinuity=trvání
pokušení = svodům
sdíleno = pochopeno
káže = poučuje = kárá
ty jsi na hlavu = blázen
vydobývat = získávat
znělka z rádia = hudba
slogan = reklamní heslo
na ledu sebou řízneme = upadneme
jak jste postřehli = všimli si
legislativa = zákony

Z úplně jiného soudku byl film "Smích racků", promítány v era světě 2. 9. 2014, opatřený titulky pro neslyšící diváky od Severského filmového klubu.

Když jsem jel do Prahy na promítání filmu, byl jsem duševně připraven na to, že "titulky s úpravou pro neslyšící diváky" asi nebudou tak dobré, jako bývají od špičkových titulkářů v televizi a říkal si, že případně odejdu ještě dříve, než jsem musel, abych stihl poslední autobus domů.

Avšak po několika minutách promítání bylo vše jinak a mrzelo mě, že budu muset odejít před koncem, abych se dostal domů.

Titulky u filmu "Smích racků" totiž zařazuji mezi top 50, co jsem kdy viděl a předpokládám, že i titulky u dalších filmů, které v tomto duchu titulkoval Severský filmový klub budou prima.

Na titulcích bylo znát že se nevymýšlí novoty, ale dodržuje již vymyšlené, prověřené a zavedené. Navíc mi Tamara Kováćová (která filmy SFK titulkuje) před promítáním na mé "nenápadné" dotazy ohledně naučných titulků napsala:

"Diváci jdou na film a ne na naučný pořád."

Z komplexního skvělého otitulkování bych vyzdvihl zejména čitelnost titulků. V televizi to je tak, že se text zobrazuje na černém proužku. To však jde udělat jinde velmi těžce (nebo to je přímo technický nemožné) a text byl opatřen černým obrysy, takže byl skvěle čitelný i např. bílý text na bílé košili.

Září 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

2 programy v TV jako v roce 1989

Tenkrát jsme ani neměli televizi. Stejně tam většinou dávali nekoukatelné pořady. Večer jsme si pustili nějakou hudbu, ženuška pletla, já si četl a bylo nám krásně. Nebyli jsme z toho naštvaní, jako v sobotu 12. 7. 2014, ač už televizi máme a na ní snad 20 kanálů. Sledovat jsme však mohli pouze 2, protože neslyším.

Tenkrát jsem ještě slyšel a mohl tu hudbu poslouchat. Jenže teď, když neslyším, nemohu sledovat pořady bez titulků a ženuška si nepustí pořad bez nich, aby jej mohla sledovat pouze ona (slyší), když se na televizi koukáme spolu. A spolu se koukáme (kromě jiných dnů a časů) třeba v sobotu od 20 hod. To si otevřeme lahvinku vína, pytlík brambůrků a vybereme si (podle toho co má titulky), nač budeme koukat. Logicky to není výběr z toho, co by se nám líbilo, nýbrž z toho, co je opatřeno skrytými titulky.

V sobotu ve 20 hod. však měl titulky pořad pouze jediný, a to western na ČT 2, na který bych se i možná podíval, ale westerny zase nemusí má drahá polovina a tak byl výběr velmi jednoduchý - nic. Přepnuli jsme na ČT1, kde bylo vyhlášení filmového festivalu (bez titulků), protože pořady tohoto typu Ivetka sleduje a já si četl na tabletu. Jasně, bylo jí to blbé a ve 20.20 to přepnula na Novu (Kurvahosigutentag), což jsme viděli snad už 10x, ale mělo to titulky.

Pro televize je škoda, že jsme neviděli jejich reklamy prokládané filmem a pro nás je zase škoda, že jsme si nemohli vybrat z dejme tomu deseti kanálů, které vysílají celoplošně, nýbrž jen z jednoho (ze dvou až ve 20.20). Ale je fakt, že nesledování TV v sobotu v hlavním vysílacím čase má také něco do sebe, ačkoli umí naše televize zobrazit kanálů snad 30. Všelijaké hudební kanály nás při společném sledování pochopitelně nezajímají a přehled toho, co bylo v televizi opatřeno titulky v sobotu večer je tady:

Červenec 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

stanice		program	titulky
ZOOM	**Prima ZOOM**	**Zvířecí strategie (5)** *Území obrů. Dokument VB (2004)*	**NE**
Prima ZOOM bychom doma sledovali nejčastěji, avšak nesledujeme ji vůbec, protože pořady nejsou otitulkovány. Prima ZOOM dokonce ani nemá teletext, natož teletext 888, ačkoli mají komerční stanice s celoplošným vysíláním povinnost, opatřovat 15 % pořadů skrytými titulky. Snad s tím někdy RRTV něco bude dělat. Pochybuji, že se jí to od února 2013 ještě nedoneslo.			
	N@VA Cinema	**Sociální síť** *Drama USA (2010)*	**NE**
ČT1	**ČT1**	**Slavnostní zakončení MFF Karlovy Vary 2014** *Marek Eben provází závěrečným slavnostním předáváním cen*	**NE**
COOL	**Prima [COOL]**	**Kyberválka (1/2)** *Katastrof. film USA (2011)*	**NE**
SMÍCHOV	**Smíchov**	**Prckové** *Rodinná komedie USA (2009)*	**NE**
love	**Prima Love**	**Podezřelý z vraždy** *Thriller N (2007)*	**NE**
	Fanda	**Kriminálka Miami II (23)** *Krimiseriál USA (2004)*	**NE**
	Barandov	**Talk show Jana Saudka - Speciál** *Zábavný pořad ČR*	**NE**
Prima	**Prima**	**Máme rádi Česko** *Zábavný pořad ČR*	**NE**
nova	**N@VA**	**Dědictví aneb Kurvahošigutntag** *Komedie ČR (1992) - až ve 20.20 hod.*	**ANO**
ČT2	**ČT2**	**Rio Lobo** *Western USA (1970)*	**ANO**

Není možné rozklikávat každý pořad v televizních programech

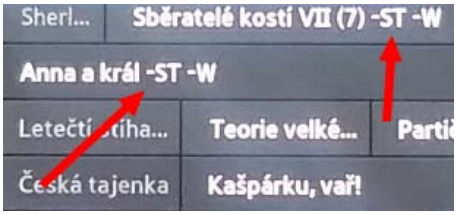

My, kteří neslyšíme si nemůžeme vybírat programy podle toho, co by se nám líbilo, ale podle toho, co je opatřeno skrytými titulky. Je to tedy zcela zásadní informace, která určuje, zdali lze program sledovat, či ne. Slyšící si často vůbec neuvědomují, jak důležitý údaj to je.

Z tohoto důvodu je pro nás zcela nepoužitelná převážná většina přehledů televizních programů na internetu, kdy se sdělení o skrytých titulcích nezobrazuje přímo u přehledu pořadů, nýbrž je stavěno na roveň informací, že je program vysílán v HD rozlišení atd. a zobrazí se až po rozkliknutí pořadu. Přeci nebudeme rozklikávat 20 pořadů, jestli je můžeme od 20 hod. sledovat. Po rozkliknutí by měl být zobrazen pouze podrobný popis pořadu.

Označení pořadu jestli je vysílán v HD rozlišení, nebo třeba širokoúhle nebrání slyšícím v jeho sledování a je to v podstatě informace, jestli lze pořád sledovat lépe, nikoli však informace, jestli jej lze vůbec sledovat, což označení, skrytými titulky je. Avšak i to další, jenž se označuje zkratkami, ři ikonami by mělo být na hlavní straně přehledu.

Bez rozkliknutí pořadu lze informaci o opatření skrytými titulky zobrazit na hlavní straně přehledu třeba na iDnes. Jenže hodně návštěvníků o tom ani neví, nebo ani netuší, že toto nastavení existuje a program TV na iDnes kvůli tomu nepoužívá. Jde tedy na jiný web, kde se informace o skrytých titulcích zobrazuje implicitně (tak jeden z dvaceti).

Na mobilních platformách to je ještě horší. Na mobilních zobrazeních webů většinou (ani na iDnes) neexistuje možnost nastavení zobrazování informace o otitulkování pořadu a v mobilních aplikacích (vyzkoušel jsem jich asi 5) není tato informace vůbec.

Vědět, co právě dávají, bez dozvědění se (bez rozklikávání každého pořadu) zda je pořád opatřen skrytými titulky je osobám s postižením sluchu platné, jako hadovi noha.

Duben 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Kývne, že rozumí, ale co bylo řečeno, neví

Když z jakéhokoli důvodu neví slyšící, co se říká, udělá: "Cože? Nerozumím" a nevznikne situace, kdy se neví, co bylo řečeno. Jinak tomu však je u osob se sluchovým postižením. Ty totiž mnohdy vždy něco rozumí.

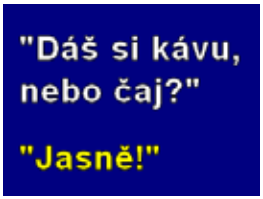

Píšu o těch, kteří komunikují česky a odezírají češtinu, kterých je asi 490 000 z 500 000 osob s postižením sluchu v České republice (10 000 potřebuje tlumočení do znakového jazyka). Největší problém myslím vzniká u lékařů (odborných), co osobu s postižením sluchu neznají. Špatně (či vůbec) slyšící odezře prvních pár minut, kdy se rozhovor s lékařem odehrává ve stylu:

"Dobrý den, co Vás trápí?"

Jenže po pár minutách, kdy osoba se sluchovým postižením odezře co se říká, prohlásí něco ve smyslu: "Nevím, co říkáte, jelikož neslyším. Můžete mi to prosím napsat?"

Co si má lékař myslet? Doteď mu pět minut rozuměl/a a najednou nerozumí? Proč neřekne hned, že neslyší? Kdo to má čuchat?

Lékař často tedy zvýší hlas v domnění, že mluví s nedoslýchavým, přičemž třeba něco píše, není mu ani vidět na ústa a odezřít se nedá už vůbec nic. To nejde ani mistrům v odezírání.

Úplně mě však šokovalo, když na předvánočním setkání klubu ohluchlých všichni (kromě mě) 100% věděli, co se říká. Tři desetiminutové proslovy odezřeli (třeba i z pětimetrové vzdálenosti) a nikdo si nestěžoval, že neví, co se říká, následně se bavili se známým, zase třeba deset minut a nikdy se nezeptali: "Cože?."

Je to hlavně ze dvou důvodů:

• lidé s postižením sluchu často něco rozumí, jelikož jsou zvyklí domýšlet se to, co nerozuměli (je tedy zbytečné ptát se: "Rozuměl jsi?")

• převážná část osob s postižením sluchu se za svůj handicap stydí a nepřiznají jej, dokud "nemusí"

A dva příklady jak to bývá:

Na setkání ohluchlých s titulkářem (teletext 888) Jaroslavem Švagrem, bylo přibližně toto:

Jaroslav Švagr: "Dělám titulky pro Českou televizi a pokusím se vám zodpovědět dotazy ohledně České televize. A je tady první dotaz.

Host: „Dobrý den, budete titulkovat „Divoký anděl?"

Jaroslav Švagr: "To je seriál, který Česká televize nevysílá. Já dělám titulky v České televizi a mohu zodpovídat pouze dotazy, které se týkají České televize. Další dotaz."

Host: „Dobrý den, budete titulkovat „Rodinná pouta?"

Když jsem se na konferenci INSPO bavil se známým, jenž mistrně odezírá (nikdy nepotřebuje něco zopakovat – vždy ví, co se říká), ukazoval mi někoho na titulní straně časopisu.

Zeptal jsem se: „Kdo to je?"

Známý: „Jo jo!"

Duben 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

Podle ČT jsou slyšící lidé druhé kategorie

teletext 888

Na jednu stranu jsem rád, že mě ČT nepovažuje za blba, ale zároveň mi vadí, že za člověka druhé kategorie považuje mou manželku a dalších 9 500 000 lidí v České republice, kteří slyší.

Zástupce České televize to samozřejmě přímo neřekl, logicky to však vyplývá z jeho vyjádření ohledně skrytých titulků k pořadu "Události za okamžik - počasí".

Na dotaz, proč je u pořadu, ve kterém se 5 minut mluví, otitulkována pouze první věta, odpověděl, že moderátor/ka pouze opakuje to, co je na obrazovce ve formě grafiky a že je tedy zcela zbytečné to ještě psát.

Na mé oponování, že skryté titulky pro osoby s postižením sluchu nejsou proto, aby v nich byly informace (které jsou ještě ke všemu na obrazovce), ale proto, aby osoby s postižením sluchu věděly, co se říká, zástupce odpověděl, abych nedělal z těchto osob lidi druhé kategorie (Sám neslyším - proč bych to dělal?), že z grafiky to pochopí.

Z toho mi logicky vyplývá, že ti, kdož slyší to nepochopí a musí jim to moderátor/ka říct.

Proč tedy není počasí s moderátorem/kou jen podbarveno hudbou, když je vše jasné z grafiky? Proč tam moderátor/ka je? Vždyť by ČT ušetřila a nedělala blbce z těch, kdo slyší.

Ani bych tuto úvahu nepsal, jelikož počasí není mnou sledovaný pořád (možná by byl - kdyby měl skryté titulky). Ale musím se o něm zmínit kvůli systému, kterým ČT uvádí plnění povinnosti titulkovat pořady.

v zákoně č. 231/2001 Sb. (Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání) totiž je:

§ 32 - Základní povinnosti provozovatelů vysílání a provozovatelů převzatého vysílání

(2) Provozovatel celoplošného televizního vysílání s licencí je povinen opatřit minimálně 15 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro sluchově postižené a provozovatel celoplošného televizního vysílání ze zákona je povinen opatřit 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro sluchově postižené, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Z toho by si mohl jeden myslet, že to je 70 % času vysílaných pořadů, jenže ČT je toho názoru, že to je 70 % kusů vysílaných pořadů (a to je právě jeden z mnoha nedostatků v zákoně).

Události za okamžik & počasí s jednou větou z pěti minut mluvení jsou tak plnohodnotně počítány a na zcela stejné úrovni, jako třeba film 90 minut s titulkováním všeho.

Zástupce veřejnoprávní televize na konferenci doslova řekl:

"...Mluvíte o Událostech za okamžik v 18:55 hodin. Je to před znělkou Události a ČT má úplně nový grafický software, kde jsou všechny informace vyjádřeny v té základní grafice, takže titulkovat ještě tyto údaje, které tam jsou napsané je naprosto nesmyslné. To je zdvojení informací, které by šlo na úkor sledování grafiky. Buď se kouká na titulky, nebo si prohlídne veškerou grafiku. Zhlédne, jak bude zítra nebo pozítří atd. (...) Prostě veškeré informace jsou v obraze. (...) Prosím vás, nemluvte nesmysly, nedělejte z neslyšících lidi druhé kategorie. Když neslyšící vidí grafiku, která mu dává informaci, tak to pozná..."

A v představě, jak moderátor/ka popisuje pouze přesně to, co je na obrazovce, aby to slyšící pochopili, jsem udělal pár obrázků a připsal, co asi tak může říkat.

Únor 2014
Zdroj: blog Kratochvíl

paprsky svítí na řeku

slunce nad horizontem oslňuje

na horách je málo sněhu

jsou vidět první cestáři

stíny se zkracují

v Liberci nebyly mraky

žihadlo od včely boli

toto je vrba jíva

Tinnitus netinnitus

Já ani nevím, jestli mám ten tinnitus. Mě totiž občas v kebuli šumí, jako v mušli. To mi však nepřijde nijak zvláštní, jelikož před ohluchnutím jsem 20 let hrál převážně v rockových kapelách a třeba po pětihodinové zábavě, když jsem si doma konečně v klidu sedl, šumělo mi v ní úplně stejně. V žertu to tedy uvádím takto:

"Šumění u mě pravděpodobně vzniká z hlučného prostředí, respektive když dlouhodobě naroste rozdíl mezi slyšeným třeba o 50 decibelů. Když jsem slyšel, bylo na zábavě, když se právě nehrálo běžně třeba 50 decibelů a při hraní o 50 víc, a pak mi snad vždy šumělo. Teď, když neslyším a mám v běžném prostředí poslech 0 decibelů, zvedne se rozdíl dejme tomu o 50 decibelů, když jdu u nás na náměstí. Sice samozřejmě rovněž neslyším nic, ale ten nárůst hluku je. A mám na to i důkaz. když jsem byl totiž v lese, bylo tam mnohem větší ticho, než na náměstí a mozek z toho byl úplně paf, takže zapomněl šumět!"

Šumění mě tedy přijde jaksi normální a ani mi nevadí. Nevadí mi ale jistě i proto, že jsem vlastně rád, když je konečně na chvíli vypnuta hudba a jen to šumí, jako tenkrát, protože ta mi hraje snad 14 hodin denně. Možná to znáte. V hlavě stále dokola hraje jedna písnička a nelze se toho zbavit. Asi proto, že nějaký manager paměti v hlavě si myslí, že tohle si musíte určitě zapamatovat a pouští to stále dokola třeba čtyři hodiny. V mém případě má navíc pravděpodobně dojem, že když neslyším, měl by to pouštět hodin třeba osm. Dobrá, chápu, že rovněž chce, abych to nezapomněl, když jsem to deset let neslyšel, ale nechápu, proč mi stále pouští dechovku, když jsem "bigbíťák". Proč nepouští to, co jsem rád hrál, nebo nějaký rock & roll?

Vůbec nemá přehled v hudbě a ještě to má nějaké rozbité, jelikož nikdy nepustí celou písničku, ale třeba jen první sloku, kterou vydrží přehrávat stále dokola bez přestávky.

Přišel jsem sice na fintu, kdy si po tříhodinovém opakování deseti slov najdu na internetu celý text (i když jej znám) a ve chvíli, kdy sloka dohraje, začnu si číst další.

Není to však úplně dostatečné k oklamání, jelikož často je v ten okamžik změna a začne hrát něco jiného. Alespoň však jiného.

Nevím tedy, jestli je ten můj "diskžokej" v hlavě Tinnitus, a tak mu říkám Muzikus.

Listopad 2013
Zdroj: blog Kratochvíl

Jak jsem slyšel výklad průvodkyně očima

Prohlídku něčeho s průvodcem, jsem nezažil deset let a skoro už i zapomněl, jaké to je. Ne, kvůli tomu, že bych nikde nebyl, ale protože deset let neslyším a nevím, co průvodce říká.

Jednou mě dokonce asi považovali za tipaře zlodějům, jelikož průvodce něco vykládal, ukazoval, celá skupina ho sledovala otáčela hlavy na ukazované a já si jako vždy prohlížel něco úplně jiného, četl si popisky u exponátů a jen si hlídal, když se skupina začala přesouvat, aby mi neutekli. I cizinci tenkrát sledovali průvodce, jelikož měli letáky s výkladem v angličtině/francouzštině/španělštině. Tak zdatný ani v jednom z těch jazyků nejsem, abych si vzal alespoň leták také a v češtině letáky nebyly. Průvodce pak po prohlídce něco šeptal kolegyni v pokladně a nenápadně mě fotili mobilem. :-)

Jak bezva je prohlídka s výkladem jsem zažil 14. 8. 2013. Tři organizace - Orbi Pontes, Transkript online a Botanická zahrada hl. m. Prahy zorganizovaly pro návštěvníky se sluchovým postižením unikátní prohlídku. Průvodkyně Zuzana Švábenská měla klopový mikrofon, z něj šel její výklad přes mobil k přepisovateli Martinovi Čížkovi a od něj vše doslovně přes internet v textové podobě do tabletů, které byly zapůjčeny návštěvníkům.

Skvělé bylo, že si i průvodkyně vzala tablet s přepisem, měla zpětnou vazbu a přizpůsobila rychlost svého výkladu přepisování a čtení. Když jsme si totiž četli, nemohli jsme se dívat, kam ukazuje, takže počkala a když jsme zvedli zraky, ukázala na popisovaný exponát. Na tabletu šly také nastavit barvy písma a pozadí. Zvolil jsem si bílé písmo a paní Švábenská měla "bílý hlas".

Tato akce se mi však dost zkomplikovala. Pět dní před ní jsem si zvrtnul nohu a svou účast dokonce zrušil, jelikož jsem ji měl stále někde hore, obloženou ledovým gelem, obvaz, mast Heparoid... Jenže Heparoid je mast zázračná a večer před tím jsem se belhal doma o berli (do té doby klečíc jednou nohou na židli – cesta z kuchyně do obýváku – asi 7 metrů - 13 minut). Napadlo mě tedy, že kdybych "rozbil prasátko", mohl bych jet do botanické zahrady (mám to 60 km) taxíkem. A nápad to byl skvělý, vůbec nelituji, že jsem jej zrealizoval, naopak. Že jsem se nemohl snad půl hodiny dostat s obvazem do žádné boty byl detail.

Já vím, říkáte si, že jsem cvok. Ano, jednak cvok jsem, druhak to je podobné, jako kdybyste nemohli jíst deset let chléb, protože by nikde nebyl ke koupi a celou dobu na něj měli chuť. Také byste si možná koupili bochník za 1 000 Kč, kdyby se vám naskytla příležitost koupit ho.

Škoda, že jsem nemohl fotit. V jedné ruce tablet, v druhé berli a třetí ruku nemám. Ale bude ještě jedna prohlídka v září. To už snad nebudu mít berli, takže zajdu zase. Teď alespoň screenshot z tabletu.

Září 2013

Zdroj: blog Kratochvíl

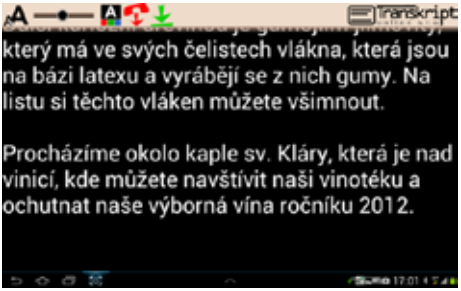

Informační vakuum neslyšících při krizové situaci

Na televizním kanále ČT24 v jednom kuse běží mimořádná zpravodajství, týkající se povodní, jsou zřízeny krizové linky, avšak potřeby osob s postižením sluchu, jenž neslyší natolik, aby rozuměly mluvené řeči jsou.ignorovány.

Během krátkých pětiminutových zpravodajských relací každou celou hodinu (případně v hlavním večerním zpravodajstrví), kdy jsou zprávy opatřeny skrytými titulky (teletext 888) se samozřejmě neřekne tolik, jako za celou hodinu. Situace se v takových chvílích i často mění a co platilo před třiceti minutami, kdy si redaktoři připravovali příspěvek už je třeba jinak, proto jsou i všelijaké mimořádné zprávy.

V krizových situacích by bylo bezva titulkovat vše, nejen ono "stálé". Vzniká totiž situace, kdy je slyšící veřejnost v jednom kuse informována, například o chystané evakuaci, jsou zřízeny telefonické krizové linky, ale lidé, kteří neslyší jsou odkázáni pouze na internet, případně na stručné zprávičky v proužku dole na obrazovce (tzv. crawl), jelikož telefonovat na krizovou linku nemohou, výzvy z rozhlasu neslyší a když si v televizi zapnou skryté titulky, objeví se nápis "teletext není k dispozici" (vyzkoušeno v neděli 2. 6. 2013 v 17:58 hod - satelitní příjem) Na ČT2 v tu chvíli teletext 888 (skryté titulky) šel.

Jak se má osoba s postižením sluchu dozvědět, že například její bydliště bude možná za 40 minut evakuováno, jaké stanice metra byly zavřeny (aniž by to hledala na internetu), jak má kontaktovat krizovou, případně psychologickou linku?

Nejde jen o povodně. Když dejme tomu uniká plyn, k někomu přijdou hasiči v dýchacích maskách (vyrazí mu dveře - říkalo se v rozhlase, že přijdou – neslyšící to neví), musí si neinformovaný myslet, že přiletěli Marťané a přišli si pro něj, nebo tak něco.

A rovněž by bylo prima, kdyby se mimořádné linky daly kontaktovat nějak písemně (e-mail), nebo k těm linkám existovalo alespoň "aktuální krizové e-mailové zpravodajství".

Červen 2013
Zdroj: blog Kratochvíl

Odepírání mateřského jazyka je diskriminace

Ti co slyší, si často myslí, že když někdo neslyší, automaticky komunikuje ve znakovém jazyce. Podle mě to bude zejména proto, že osoby s postižením sluchu, jenž komunikují česky jsou "neviditelné".

Postižení sluchu je neviditelné samo o sobě. Osoba, která neslyší nemá hůl/brýle/vozík/atd., zkrátka nic, podle čeho by se to, že neslyší dalo poznat. Jediné, co bývá vidět, je tlumočení, nebo rozhovor ve znakovém jazyce. Ve znakovém jazyce však komunikuje pouze jedna část osob s postižením sluchu. Jsou to ti, kterým je znakový jazyk jazykem přirozeným, protože se buď narodili neslyšící, nebo o sluch přišli, než si osvojili národní mluvený jazyk (u nás je to čeština). Mluvený jazyk - i v písemné formě - je pro ně v podstatě cizí jazyk. To znamená, že při komunikaci s lidmi, kteří mluví česky, potřebují tlumočení do znakového jazyka a naopak.

Ta druhá - a mnohem větší - skupina osob se sluchovým postižením, zpravidla lidé, kteří ztrácejí sluch vlivem věku nebo nemoci, nepotřebuje nic tlumočit (překládat do jiného jazyka), nýbrž potřebuje zprostředkovat tentýž jazyk v písemné podobě.

Znakový jazyk totiž nejsou žádná gesta, či pantomima, jak se mnoho slyšících domnívá, ale zcela samostatný a plnohodnotný jazyk, odlišný od češtiny jako třeba čínština.

Malý příklad. když někdo ukáže komunikujícímu v národním mluveném jazyce krouživým pohybem pohlazení břicha, pochopí to jako "bylo to dobré", nebo "hlad", či "bolí mé břicho" (záleží samozřejmě na kontextu a na tom, jak se tváří), nikdy to však nepochopí, jako WC. Ve znakovém jazyce to je totiž znak pro záchod.

http://www.ticho.cz/videog.php?cvgtit=57h&ckey

Často se ke mě dostane pozvánka. na různé akce, konferencí počínaje, demonstrací konče. Na můj dotaz, zdali je na akci zajištěn simultánní přepis a akce je tak zpřístupněna osobám s postižením sluchu, které komunikují česky, mi je často organizátorem odpovězeno: "Je zajištěno tlumočení do znakové řeči." Nejen, že to není "znaková řeč", nýbrž znakový jazyk, ale rovněž to je komunikujícím v češtině platné, jako hadovi noha. Představte si, že byste někomu nerozuměli, zeptali se "cožéééé" a bylo vám to zopakováno korejsky.

To, že je akce zpřístupněna osobám s postižením sluchu, pro něž je čeština cizí jazyk, považuji za správné a vstřícné. To, že je zároveň taková akce nepřístupná osobám s postižením sluchu, jenž komunikují v jazyce, ve kterém akce probíhá, považují tyto osoby za diskriminaci.

Je to tzv. nepřímá diskriminace, jenž pramení z neznalosti. Organizátorům totiž přijde tlumočení jako dostatečné a simultánní přepis jako něco navíc. Je to však podobné, jako kdyby bylo zpřístupněno něco pro vozíčkáře s el. vozíkem a ti s ručním by tam nemohli.

...

Nepřímá diskriminace

Nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.

http://www.clovekvpravu.cz/diskriminace-aktualizovano-k-112012-398/kdy-se-jedna-o-diskriminaci-podle-antidiskriminacniho-zakona-406/druhy-diskriminace-409/neprima-diskriminace-412

...

Často se také setkávám s výmluvami, že když je akce venku, nelze simultánní přepis zajistit.

Odpovídám, že dá a jako důkaz přikládám odkazy na články s fotkami, či videi z venkovních přepisů, například:

Venku je přepis opravdu problém. Na plátně to je špatně vidět. Nicméně když je plátno ve stínu, číst se to dá. Super by to bylo na velkém monitoru, místo plátna, avšak ten CZSP zatím nemá. Venku již proběhlo několik přepisů. Pro představu jen tak z hlavy. U odkazovaných článků jsou fotky a videa: 2x (možná už 3x) Mezinárodní den neslyšících, demonstrační shromáždění před Rudolfinem 7. 5. 2011

http://prepis.cun.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=639&Itemid=13

a happenig u MPSV

http://kochlear.cz/index.php?text=125-videt-a-cist-je-vedet

Na takové e-maily už mi nebývá zpravidla ani odepsáno. Smutné je, že s touto diskriminací, kdy je něco zpřístupněno pouze části osob se stejným postižením se setkávám v dejme tomu osmi případech z deseti u organizátorů, jenž mají v názvu organizace nějaký tvar slova "neslyšet", nebo "postižení". u "slyšících" organizátorů tomu je přesně naopak a kolikrát i narychlo,, během pár dní je přepis zajištěn, což je náročné zejména pro Centrum zprostředkování simultánního přepisu (CZSP), neboť bleskurychle shání přepisovatele/ku, jako tomu bylo třeba na setkání blogerů iDnes 2012 (http://ladislavkratochvil.blog.idnes.cz/c/323576/Diky-vstricna-iDnescz.html).

Komunikační bariéru osobám s postižením sluchu, jenž komunikují česly odstraňují: Centrum zprostředkování simultánního přepisu (živý přepisovatel/ka na místě)

www.eprepis.cz

Transkript s. r. o. (živý přepisovatel přes internet - on-line přepis)

www.transkript.cz

Jak byste rozuměli tlumočení, kdybyste náhle přišli o sluch si můžete vyzkoušet tak, že si u televize vypnete zvuk. Do znakového jazyka je tlumočen například pořad "Sama doma" na ČT1.

Také si můžete vyzkoušet skryté titulky (u tohoto pořadu nejsou – kde jsou je v programu), teletextová stránka 888.

Aby to zase někdo nevykládal tak, že snad něco mám proti jiným jazykům, než je můj mateřský, uvádím, že nemám vůbec nic proti jakémukoli jazyku.

Jsem jen jako obrozenci, kteří bojovali za svůj mateřský jazyk.

Komunikace v mateřském jazyce by totiž neměla být nikdy nikomu upírána a nezáleží vůbec na tom, jaký jazyk to je, jestli jazyk znakový, český, či jakýkoli jiný.

Květen 2013

Zdroj: blog Kratochvíl

Neslyšící klienty získáte kvalitní komunikací

Pro osoby, které neslyší a komunikují česky nehraje tak velkou roli cena produktu jako u slyšících, ale především to, jak kvalitní je komunikace.

Za čtvrt roku jsem navštívil asi 30 různých institucí (úřady, pojišťovny, bankovní pobočky atd.), přičemž jsem se setkal s komunikací od mrzoutské, kdy jsem se snažil vše co nejdříve ukončit, až po plnohodnotnou, při které jsem se často bavil i nad rámec toho, proč jsem přišel.

To, že je často komunikace velmi špatná není problém osoby se sluchovým postižením, která požádá o psaní sdělení, ale těch, kdo žijí v domnění, že zákazník tu je pro ně, ne oni pro zákazníka.

V dnešní době si zejména nestátní instituce zakládají na jakémsi přátelském přístupu ke klientům. Osobě s postižením sluchu, která o to požádá často i ochotně píší. Jenže často jen pár holých vět na papírek 8x8 cm a přijdou tak zbytečně o případného klienta, protože půjde ke konkurenci, kde je menší (nebo dokonce žádná) komunikační bariéra.

Je to něco podobného, jako když jsem prodával v Karlových Varech na ulici ve stánku cínové šachy. Přišel Němec a spustil "wieviel kostet". Také jsem se bleskově naučil s Němci komunikovat, aby peníze neutratili u sousedního stánku (číslovky jsem uměl snad za 2 hod první den - po roce německy s klienty i telefonoval).

V době, kdy je téměř na každém stole, u kterého se jedná s klientem počítač (píšu o jednáních 5 minut a víc), je velmi vhodné natočit monitor, spustit textový editor (Word), případně eScribe (on-line přepis mluvené řeči v reálném čase). Když někam přijde osoba s postižením sluchu, požádá o psaní a druhá strana si vezme na desetiminutové jednání papírek 8x8 cm, dá tím ihned najevo, že se moc psát nebude. Tři rozvité věty se pak jakousi myšlenkovou komprimací vejdou do pěti slov, avšak dekomprimovat sdělení zpět na tři věty nejde. Navíc na malý papírek se jaksi podvědomě píše malými písmeny a často nejde sdělení ani přečíst.

Na velkém papíru je to o něco lepší. Písmena nebývají tak malá, nicméně rukou psaný text se musí občas rovněž "luštit".

V textovém editoru lze nastavit vhodnou velikost textu a rukopis není třeba řešit vůbec. Komunikace je tak zcela bezproblémová. V případě eScribe je dokonce i bezpracná, protože se nemusí psát a pouze se "diktuje".

Zcela zaplněný obdélník zelenou barvou je plnohodnotná komunikace

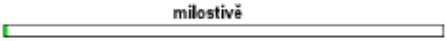

Bývá to často podobné

LK: "*Dobrý den, nic neslyším, odezírat neumím, musí se mi psát. Přišel jsem projednat xxx.*"

Druhá strana: kývne hlavou, že ano a řekne 3 věty.

LK: "*Nevím, co jste říkal/a, protože neslyším.*"

Druhá strana zvýší hlas (to je vidět) a sdělení se snaží zopakovat.

LK: (neslušně skáče do řeči): "*Křičení je zbytečné. Neslyším vůbec nic, ani ránu z děla, sdělení potřebuji napsat.*"

Druhá strana: (konečně vezme alespoň papírek 8x8 cm a napíše na něj předchozí sdělení pěti slovy).

LK: "*Děkuji za informace, potřebuji něco jiného, nashledanou.*"

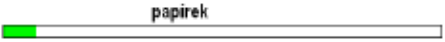

Papírek bere ihned po mém prvním sdělení, nesnaží se křičet, avšak 3 souvětí je stále jen zhruba 5 slov.

LK: "*Děkuji za informace, potřebuji něco jiného, nashledanou.*"

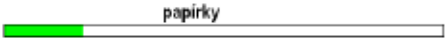

Tady bych řekl, že jde v první řadě o neznalost toho, jak komunikovat a často asi i o první setkání s někým, kdo potřebuje sdělení písemně. Nechybí ochota a vstřícnost, avšak sdělení se stejně smrsknou natolik, že nejsou ani v holých větách, ale jen třeba několik slov. Po pár minutách je zapotřebí další papírek, ač je psáno malým písmem, a pak další a další.

Trochu profesionálnější přístup oproti papírkům. Rozdíl je v tom, že osoba se sluchovým postižením nemá hned zkraje pocit, že se moc psát nebude.

Vyndání prázdného kancelářského papíru na psaní vypadá rozhodně povzbudivěji. Při psaní se objevují i holé věty.

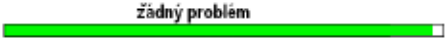

Obrovský skok v kvalitě komunikace je psaní na monitoru. Většinou také, kdo tento způsob zvolí, umí psát na klávesnici velmi zdatně a vše je pěkně čitelné. "Plnou zelenou" jsem neudělal jen proto, aby mi ještě zbylo na poslední dvě.

Takovouto komunikaci jsem zažil pouze párkrát. Rád si vybavuji dvě. Jednou v ordinaci

http://kochlear.cz/index.php?text=150-vstricna-komunikace-v-ordinaci

a podruhé v obchodu Sunnysoft v pasáži Politických vězňů 14, v Praze, kdy pracovník po oznámení, že neslyším automaticky natočil monitor. Jmenoval se Vlado (jak dál jsem zapomněl) a psal mi slovensky.

Zcela plnohodnotná komunikace. Slova jsou přenášena ze vstupního zařízení přes internet do sluchátek přepisovatele, jenž přepisuje, co slyší. Přepisovatel může být třeba na druhém konci planety, nebo doma v Horní Lhotě.

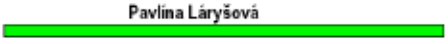

Rovněž zcela plnohodnotná, profesionální a ochotná komunikace, kterou jsem byl doslova šokován v pátek 7. 9. 2012 v pobočce Poštovní spořitelny Spálená 3, Praha 1. Nejen, že mi bylo napsáno snad 10 stran textu, když jsem se vyptával na založení účtu, ale Pavlína Láryšová mi i ofotila letáček a zvětšila jej tak, protože jsem na něm nemohl přečíst drobné písmo.

Tato "stupnice komunikace" se pochopitelně netýká toho, když se jdu zeptat do informací na nádraží (apod.), kdy mi jede vlak. Tam je psaní na papírek jasné, logické a plně dostačující.

Září 2012
Zdroj: blog Kratochvíl

Domácí přepis

Jedna z největších lapalií při ohluchnutí ve středním věku jsou návštěvy a různé rodinné sešlosti. Slyšící se spolu baví a jediná ohluchlá osoba je jako páté kolo u vozu (viz vlákno ve foru osob se sluchovým postižením), protože neví, o čem je řeč. Písemná sdělení totiž bývají velmi sporadická.

Asi šest let po ohluchnutí mě to docela trápilo. Jenže trápit se mě nebaví, takže jsem začal být "otrlý". Když dopiji kávu, nebo zkonzumuji další občerstvení a nikdo nic za tu půlhodinu nepíše, přičemž se všichni celou dobu baví, prohlásím: "Když vy nestojíte o mě, nestojím ani já o vás, jdu k počítači, ten se se mnou baví" a odejdu (když je to u nás doma). Je to sice neomalené, ale z mého pohledu je lepší být upřímný, než se usmívat a kývat hlavou "ano" a předstírat tak, že snad vím, o čem je řeč.

Dnes jsem dospěl k názoru, že není dobré jen pasivně čekat, až se někdo smiluje a napíše, ale že je dobré vytvořit jakési "podmínky pro psaní".

Když mi chtěl na návštěvě u dcery ukázat zeť něco na notebooku a já se nakláněl, abych na to viděl, propojil notebook s televizorem a pustil mi to pěkně velké. Následně spustil i Word, aby mi napsal sdělení a vytvořil tak v podstatě ony podmínky.

Zeť i dcera píší na klávesnici docela bleskurychle. Předávali si notebook, psali mi a já si pohodlně četl na televizoru.

Jasně, každý nemá takovou techniku, nicméně mohlo mě již dříve napadnout, nabídnout jim externí klávesnici, připojenou k mému malému notebooku Asust Eee, na kterém bych si četl a tím ony "psací podmínky" vytvořit.

Jak jsem totiž vypozoroval, mladší ročníky píší raději na klávesnici narozdíl od starších.

Už se těším, jak si zprovozním "psací studio s TV" i doma.

Asus Eee, připojený vga kabelem k televizoru Sony Bravia, položený na židli vedle, aby nepřekážel na stole, externí klávesnice na prodlužováku (koupím bezdrátovou) a aplikace na psaní Open Office (zdarma a česky).

Lapálie s psaním tím bude však vyřešena jen jaksi napůl. Nevím totiž, jak vyřešit "psací podmínky" pro rodiče/tchána/strýce/švagry, jenž nejsou v psaní na klávesnici vůbec zdatní a je to pro ně "za trest", případně na ní nikdy ani nepsali. Navíc k psaní. Potřebují brýle, za které se mohou stydět, nebo je mají někde daleko "v kabelce". Možná před ně položit opravdu velký blok, pěknou tužku a vedle třeba i lupu. Případně, pokud je přítomna i "klávesopsací" osoba, zprovoznit přepis přes TV a poprosit o psaní.

Díky Radku a Terko za komfortní psaní/čtení a také za ideu tohoto článku, že není dobré pouze nastavovat dlaň (blok s tužkou), ale také pro to něco udělat a když je vidět snaha, je pak i větší ochota.

---

edit po měsíci:

Doma jsem to nakonec rozchodil tak, že jsem propojil stolní PC s televizí VGA kabelem, abych nemusel instalovat notebook na židli.

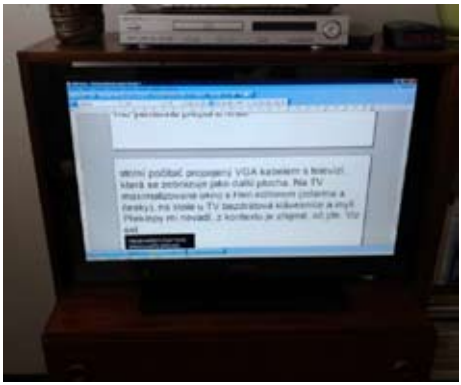

Nemá to chybu.

Ta televize je dominantní (blok na stole moc ne) a více svádí k psaní. Navíc ostatní vidí, co mi kdo píše.

Doplněno v prosinci 2013:

Na SmartTV jde psát přímo a nemusí se pouštět počítač.

Jen by byl prima úplně jednoduchý textový editor pro SmartTV, kde by šly nastavit třeba jen 3 barvy pozadí, tři velikosti písma a soubory by nešly ukládat (třeba jen poslat e-mailem).

Květen 2012

Zdroj: blog Kratochvíl

Péče a komunikace na jedničku

Pro mnoho osob se sluchovým postižením, obzvláště těch, jež neslyší a nerozumí mluvené řeči, mnohdy není pobyt v nemocnici vůbec příjemným právě z důvodů komunikace a jakési "odloučenosti".

Nedávno jsem byl hospitalizován v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem, kde jsem byl vybavením a přístupem docela "v šoku" (v dobrém slova smyslu) a jsem přímo nadšen. Ještě v den příjmu jsem se ptal sestry, jestli mě omylem nedali někam na nadstandard (prý ne), neboť jsem si připadal jako "v západním Německu".

Na standardním pokoji jsme byli 3, LCD televize, kde šly dobře skryté titulky (teletext 888), k dispozici byly na oddělení chladnička, mikrovlnná trouba a rychlovarná konvice. V atriu pak bistro, obchody, bankomaty, automaty na nápoje, infokiosky s internetem a kdoví co všechno dalšího, čeho jsem si ani nevšiml.

Vždy, když jsem byl někde v nemocnici, vzbudila nás sestra v 6 hodin v noci, rozdala teploměry...V Ústí ne. Sestra si obešla pacienty s teploměrem, který jsem před tím nikdy ani neviděl. Taková pistolka s displejem, namířila na čelo a během vteřiny měla změřeno, aniž by nás budila.

Protože neslyším a komunikuji v českém jazyce, je potřeba mi psát. Odezírání je velmi nespolehlivé, únavné a zrovna ve zdravotnickém zařízení je potřeba rozumět všemu na 100 %.

Ještě před nástupem jsme hodně věcí probrali s lékařem přes e-mail, aby mi pak nemusel vše psát. V nemocnici mi potom všichni velmi ochotně psali a ani jsem nemusel mít na nočním stolku fotorámeček, kde mám místo fotky ceduli s nápisem "Neslyšící, písemná komunikace" (dík Mgr. Věře Strnadové za inspiraci). Měl jsem tam pouze blok a psací potřebu.

Slyšící používají mobilní telefon. My, co neslyšíme používáme místo telefonu instant messaging (ICQ, Skype etc.). Je to jeden z důvodů, proč si platím internet v mobilu, kde mám mobilní verzi Skype, či mohu "e-mailovat".

Komunikovat z nemocnice se světem dva týdny pouze přes SMS vyjde podle mě i mnohonásobně dráž, než onen internet v mobilu na celý měsíc. Navíc SMS je pouze 160 znaků, kdežto e-mail téměř neomezeně a navíc jdou posílat i přílohy (např. fotka), nebo to Skype, kde máme samostatný kanál rodina a nemusím psát každému zvlášť, když chci stejnou věc sdělit všem z rodiny.

Ale i kdybych internet v mobilu neměl, po celé Masarykově nemocnici bylo pro pacienty k dispozici připojení přes Wi-fi. Na pokoji však můj notebook Wi-Fi "neviděl" a sestra mi zapůjčila kabel na připojení, které jsem měl velmi rychlé.

Dva dny jsem také pobyl na JIP. Sestry a lékaři přicházeli k lůžku s úsměvem snad z pěti metrů (ač se to nezdá, je to velmi léčivé).

Na JIP jsem měl pouze "papírový komunikátor" a moc mi chyběl ten elektronický, kde mám i knihy, takže jsem se strašně nudil. Naštěstí ne tak moc dlouho. K lůžku mi byla přistavena televize. Ta však byla pouze analogová a 4 zrnité programy mě moc nezaujaly. Šel na ní však suprově teletext, takže jsem si jej pročítal a zrnité zpravodajství bylo mnohem lepší, než žádné.

I když pobyt v nemocnici je vždy jaksi neradostná věc, milý lidský přístup, komunikace a "technická vybavenost" Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem se mi tak líbily, že se snad i těším na příští hospitalizaci.

Vědět, že to bude tak bezva, vzal bych si velký notebook (měl jsem Asus Eee 7") a ani by mi nevadilo, tahat se s ním "přes půl republiky". Ostatně nějaká slečna-pacientka si v atriu denně něco sepisovala. Na pokojích nás totiž nedrželi jako ve vězení a předem nám oznámili, kdy se bude něco dít, u čeho je potřeba pacientovy přítomnosti.

Pokud tedy "plánujete" pobyt v nemocnici, doporučuji Masarykovu nemocnici v Ústí nad Labem.

Duben 2011

Zdroj: blog Kratochvíl

TKOSP
22. - 30. 9. 2017
Doplněk komunikace
ORBI PONTES

ORBI PONTES

www.orbipontes.cz
2017